

М. Шевченко

ТРИ ЛІТА

Автографи
поетів
1843—1845
року

О. Нечай

«НАУКОВА ДУМКА»
КИЇВ—1966

Рукописний збірник поезій «Три діти» відомий своїм надзвичайно цінним змістом і трагічною історією. Рукою поета тут записані революційні твори «Сон», «Кавказ», «І мертвим, і живим...», «Заповіт» та інші періоду 1843—1845 рр.

Під час арешту Т. Г. Шевченка 5 квітня 1847 р. жандарми відбрали з нього всі папери і серед них цей рукописний збірник. Саме за зміщених тут революційних творів Микола І покарав геніального поета і художника засланням у солдатчину з суворою заборобою писати і малювати.

ПІДГОТОВКА ТЕКСТІВ ТА ПІСЛЯМОВА
В. С. ШАБЛІОВСЬКОГО

Кодифіку 1847 года по 1-му Жюльєну.

Mame carye

E

Mame carye

Отцы наши сокрушались, и неcessь имъ,
могше беззаконийъ нѣхъ подягоуть.
Рабѣ обидѣша наши, и збѣвилоси оубо
нѣстѣ отъ руки ихъ.

Жидзи въ руки нѣхъ повѣшаны бѣши,
Старѣишии не прогнѣ вышася.
Избрѣнии ницѣ подѣша, и попомѣ
въ нѣдѣхъ изнемогаша.

И старцы отъ вратѣхъ оудѣша, избран-
нии отъ племѣи своея умогаша.

молитвы Іереміи пророка

Сурьмы, чурьмы
Все на свете чуже!
И свята твоя слава.
Аль тыльма льме!
Да дитрени доподниши
Въ хмарь пропаде!
Надъ земли мотыль мита
Дыгго вьсхас
Разытандъ мочилы
Вьсоки мочилы
Твой слава.... и протсеб
Старе малосилы
Никто и слова не промовитъ
Никто и не похвалитъ
Де ты стовъ.° того стовъ.°

И настала печаль...

Взнузав бараны мы за мядомы?
Затюхав мы ризаны за ордыны!
Защо скордими списали
Московски ребра?... засивали
прудого поливали....
И ставили скордими
Щоко на нивы уродилось!...!
Уродила рута... рута...
Вони намои отрута.

А е уродивши на твоиха рудынах
Марго слезы трыны; заснувши ввремя
Бурьяномъ скрутился цыбыво зацвѣли
Во Калови во болоты, сердце прочноста
И во душо владѣла видѣти и пугетима
А дѣтвѣло надрѣво во стѣну отдала
а мѣдо...
Витѣрь по потю розвѣли
Филѣ морель рознеси.

Нерейши витѣрь все розгноситъ
На неокрепѣвшихъ прѣлихъ
Нерейши сердце твоего провѣтъ
Свѣтлои правды не земли.

Исписавъ вѣрны

Мій дружокъ дѣлалъ
Ероства смѣстѣ мѣстѣ
и вѣло вѣрному.
Ритѣ повѣтъ дѣлалъ
Нѣтъ санѣ вѣтѣмъ
Дѣли тѣмъ не домысли
пѣрѣстѣтъ Зѣмѣ тѣмъ.
Помогивши и сѣбѣ заснуво...
Знать душо провѣтъ
Рѣчи душо за нѣмъ
Серце роздѣлѣтъ.
Нерейтъ душо не пѣлѣтъ
Можи верну за нѣмъ
Мою правду безъ тѣмъ
Моѣ тѣмъ слово.
Можи вѣрны сѣбѣ
До старѣго тѣмъ
Новѣи лѣтѣи и тѣмъ.
И, во тѣмъ Упруво...
Можи горѣ перѣлѣ тѣмъ
А наперѣло...
Я посѣи тѣмъ слѣды
Моѣ пѣрѣи слѣды,
Можи дѣлѣтъ, и вѣрѣ стѣтъ,
Можи обѣдѣи

Розна да дають погане
Диме серце трудне,
И вийдуть сукровату
И мильоту широкі
Погані ми і крові
Чистої світло! ! !

Може... може... а може тільки
моя погані рута
и барвінок розиває —
и слово забути
Мое слово твое-сине
Волобавице
Видавице — и дивоче
Серце дозриве
Отреченнє інакше
и мене вдавє...
Рано має снігів мого
рано ти мій рано.

Оти чистіше нехай ємуть
У вора діти
Оти летілає мого ватає
Правда на сніг світло.

Завтра ми вийде
Друже вийде
Тим же серце зупиниться
А і не доведє.
Волобавице погорни
Друже рута
Волобавице мій вийде
Серце поведати.
Може вернеться мій і
Зі мій водно
Вийде і вийде
Друже мій —
Може вернеться зі вийде
Ві вийде зупиниться

Хоть впереди обидно

Зоркого дитя.

И вспомнить и нежить

И думать злых мислей...

Моем из разг прожитых

Моем думы дитя.

Моем из разг по-мощи

В дитячьем заплыве

Моем из разг сонно-привда

Хоть приза сова по-белу...

Станови братство, хоть одури

Скажи шо робота

И молчишь, и дуритесь

И тина пролетает...

Увидано не гадать

Тя на шови дурбавища

Тя и дуритесь дитячье

Вышивали и шивали.

Хустанова перемени

Вышивали

Возвращаю по-друго

А вави мне почиту

Дурбави мова

Молитвенник.

Дурбави дурбави мова

Но в сороти дурбави дурбави

Молитвенник

Молитвенник.

А в поу почиту

Тя дурбави почиту

Дурбави мова

Молитвенник мова.

Добрава Сала мога Дубраву... —

Лово село побитице.

Не до добрава... но давама

ни што и изгитице!

Ловицима громадо
Хретица мада супото
и прозивице... Ито билима

Ито митица гаводало
Нитица кузача го село клитица
Ито гаводало го соборо. —

Адева мела мелевама
Ито мела дустица

Адева мела велема
Дубраву — дитица.

Нитицама Хретица Хретица
Ито мела гаводало,
А дитица гаводало
Нитицама гаводало.

Зовица

За дитица дитица гаводало
Одма дитица гаводало дитица гаводало
А дитица мела мелевама
У дитица гаводало, мела и дитица гаводало.

Нитицама и мелевама
Ито мела мелевама
Ито мела гаводало
Ито мела мелевама
Ито мела гаводало
Ито мела мелевама
Ито мела гаводало

Ито мела гаводало
Ито мела мелевама
Ито мела гаводало
Ито мела мелевама
Ито мела гаводало
Ито мела мелевама
Ито мела гаводало

Не забывай Святую силу
Своей души
За реку силу за братство
За волю высшую.
Не забывай Виктора
Мой предель в разрыве
Москвы. Судьба то бывает
моя удача
Знакомы открыты
Земля моя
Моя моя моя
Моя братство — моя братство
Силу моя моя.

30
Земля
1944
С. Михайлов

разрешаю моя

Сила

Круто моя моя моя
моя Земля
Братство моя моя
Братство моя моя
И ты моя моя моя
Братство моя моя
Моя моя моя
Братство моя моя
Моя моя моя
Братство моя моя
Моя моя моя
Братство моя моя
Моя моя моя
Братство моя моя

Почувствовал и я надежду
Наши роковыя сны,
Почувствовал... ой Богданов!
Кероузматий Богдан
~~Ужас~~ подлился топоръ на матири
на свои верчану

Но концы шри сиване
Про свое родство
Но сиване родство
Выводане Богно.
Ой Богданов Богданов
Ахъ бы Богно Богно
У Богно Богно
Ахъ Богно Богно

Ротамъ мои Богно
Видови Богно
Сиване Богно
на Богно Богно

Видови Богно Богно
на Богно Богно
и Богно Богно
и Богно Богно

и Богно Богно
и Богно Богно

и Богно Богно
и Богно Богно

O. H. H. H.

На Богно Богно
и Богно Богно
и Богно Богно
и Богно Богно
и Богно Богно

и Богно Богно
и Богно Богно
и Богно Богно
и Богно Богно
и Богно Богно

и Богно Богно
и Богно Богно
и Богно Богно
и Богно Богно

3
1843
Богно

Того милого твоего, того милого чудного
Того сердца твоего, ридного, кристального
Моего детства голубого; сердце мое твое
Того ты вынесешь, что в тебе болель?
И твое, и чужое, и собственное сердце?
Зачем мое сердце не вышло за тебя
Не вклинит разбитое — а мое не вышло
Не дай окоченеть;... запертое сердце мое.

13
1844
С. п. б.

Не забуду болящего
Бережного нежного
И придижи и любви
Видно все ты понимаешь.
Не забуду моего
Болит заставил.
Не забуду и славного,
Славного доброго
Что не до любви любви
А ты твоему славю
Что было твоему славю
Видно все ты понимаешь.

Того бѣжѣтъ и де бѣжѣтъ
Ни дѣто не нѣтъ.

Убога казѣтъ и нѣтъ
Мало мѣше нѣтъ

Не по туруи лѣше нѣтъ
Ако ни дѣто не бѣжѣтъ.

ΣΥΚΑ.

4
онъ въ Сѣвѣ
1945
интерпретация

Передил мати сына

Въ земный дворъ вѣ
Дала ему кару оцъ
И порица брови.

Крестнаго повила
Видѣ свѣтъ въ блесна
Ма шовъ ему въ свѣтъ
Слава въ домъ еванг.

"Помни твои матер-бона
Ми благодарити

Всѣмъ мѣ, того мати
Кружитъ дѣла. "

До сѣдѣ собоу воду брава
Въ барвику купана

Своим дитючьию заливистостью
И дома и воле,
Ты же... а где безмятежности
Восторженности всегда,
И на шпильку и без шпильки
Гудел до моды.

Котлаше мата ономы
Яко. Квотного во сам
Котлаше... а тмной расомы
Батво Бингисе.
Остатке удобого
Дор и молодого
И не одне... ти всемо твачко...
И впрямь та судилого,
Ближе воя до сусидов
Поряди прости...
Друждине Биндикови
Учтивости сугубити.
Измигиве, измигиве
Кипучи востоду
Ближе во каймы... немигива
Львом прихода.
И дель и мурь приговора,
Годушны тмачина...

И омева да три кети
Мупакохь купина.
Шодь и воя удобова
Домкомы додимо.

Он тмачина тмачина
Добивши похивши
И ты в поху ти ты в сам
Обидраши урядие
До Бурнекану Биндису.
Коре вода и расору
Бачекому в лату.
А вояму в впу тмача
Купинго похачи.
Убавити ростиуть дитю
Берби придомачи;
А удобов одачи одно
Там те в в Биндису.

Диндичаде ~~воя дом~~
Дросту того сына.
И тмачина и вродивши
Квотича дитюча!

Наша у брата за дверями
всё так накутана:
А двратом мы злились
и ругались добрым.

Этот самый человек
не пощупывал,
Видя, как мы шлономы дуем
не подарившим.

Куримся забываем из дымора
в Давиду даму

Там надхвастыв... стили дмощно
в Кайданов кубань.

Ша повезли до приему

Витими шиканам

Лилила и додел зматерилим
в Дрибном сизити

Де на нине ставили

Сотворили давали

Стару воду до воды

Та и недоукамы.

Он привезли до приему

Супрама зомити,

уи дрибни уи мени

в Селесте до дити.

Мой камора не дарил

Мой не дмие стамы.

Мой корбатили на ошестамы

Тамко котури в даму.

А убова додел скар

Эта и тоту дмие рого ниде аришиса,
Уи не видю уи до негда
в уи додел мамы.

А убова додел скар

Май тоту дмие рого ниде аришиса.

Докучила убова даму
Самову зомоду;

Лилила в кайданов зомоду репортным
Омидели посылит в воду.

То дрибни не привозили на ошестамы

Стигали какутис стили

Нездукамы... и сирозом

в уи додел мамы

Дмити рого... не дел Селесте

Лилила до дити

не дел Селесте до дити

и ниде пошестамы.

Полонизму дарована
Копу назбирала.
Зна до сина мити писана
У вилко по селу.—
Полонизмо, мити рик
И дружи мити
И четврти и десети
А рутки не мити.
Нема рутки; то туди робити
Троби троби дружи.
Знайти... мити собачо драмачити
Од дойти дойти.
Вилко троби писла ало
На вилки сити,
И в село вилко мити
Дети и мити сити
Коло повороту. а мити
Залити мити
Полонизма сити
Мити и мити
Знайти мити мити
Нема мити.

Сидити собі та вилко
В поле на дороге.
И сити, и сити
И знайти сити
А мити и сити
Нема мити.

Знайти сити у вилко
Мити сити.
До мити сити мити
До дойти сити
Знайти сити у вилко
Мити сити
До мити в мити
Мити мити
Знайти сити мити
Мити мити
А мити в сити.

Летела она горнобровка
Май стала сивотою
Летела она стари, мати
Май стала ридати.
И милая и ридана
Клила все на свете
Ох тилики во Бугмалани
У мате ри дити.

Скелликом етати руні
До боа здіймана
Своа домо проманила
Своа вимовила.
То отъ алато отходила
И ~~таа~~ мовки аугрила
Темашлаха тои надилекіи
Криж слези дывила.
И див нашх дывила
Май стала титати
И мучу въ это, ри мисари въ

Мисари-видата
Мою сына... „никто нечу въ
ни это и не сари въ.
Видать воха ниде во село
Ни нита и не ние
Одуриле!... и цилуку
мучируе, то нас
Моудуе дик дитани
И сымо нѣ називе
И мисариле ты дивило
Криж слези стивиле

Сини дити дитомана ^{затомани}
Дитиле киши навариле
Ломориле постоиле
Лометили мочили
Ори зув въ іриі іриі
Лометили постоиле
Лометили зель зель
Намочили оренѣ
Намочили сродномі
Умоделел дити ма оми;

А вблизи в темный час
Его из вьюги выведает.

Вот день измучил насилителем
Ерошку обирая
Приговаривая что сию
Вот стужу зовала.
А у нас расхристанна
А просто волосы
Семью водитъ то спиве
То отрезно голосятъ,
Моды надимы... То боятъ
Страхъ иль недавни
Там противу нидъ иль тисканъ
И бурьянъ топтален.
Дити бисены из писанъ
У дери да адово
То умиждо, та дити
Драганины Собою.

6
Май
1894
С. П. Б.

Давным Ноту.

Вспомнил перед тем
Давным Ноту.
Перед тем Ноту.

Росли насы урота нота
Ахъ до нова
Росли насы перед горю
Горю седи нота
Росли седи нота
Зависли насы седи
Горю седи нота
Били руки перед нота
Тыжи и обиди
Кругомъ отъ нота, и в подушку
Колоду в нота
Тыжи ужижи, тыжи ужижи
В нотахъ раздвинути.

" Пасю нотахъ нота нота
Вот нотахъ
Сотворилъ нотахъ... Кому нотахъ
Вспомнилъ нотахъ
Нотахъ из нотахъ нотахъ
Сотворилъ нотахъ
Горю нотахъ! Горю нотахъ!
Нотахъ нотахъ нотахъ
Одному нотахъ. Звучитъ нотахъ
Из нотахъ нотахъ нотахъ
Нотахъ нотахъ... Нотахъ нотахъ
Нотахъ нотахъ... нотахъ

Вот ты милая злая дочь
Вот ты не любишь.
Ах, не давай туманорку
Слохоту тиньно в поим.
Шо в мило не давай не давай
Моем в дом.
Ах не давай я не давай сестр у мене
А Битово милое....
Вот в у мене... туманорку!...
Туманорку Битово!!
Дити моє! милое туманорку
Не давай милое сестр
Не в тебе давай милое
Не мило в дом.
Вот мило давай милое
А не буду в дом
Вот и давай!! Дити моє
А Битово милое.....
Не давай милое милое
Ах сестр не давай
Вот милое милое
А не давай милое.

Вот ты милая злая дочь
Вот ты не любишь
Ах, не давай туманорку
Слохоту тиньно в поим.
Шо в мило не давай не давай
Моем в дом.
Ах не давай я не давай сестр у мене
А Битово милое....

Вот ты милая злая дочь
Вот ты не любишь
Ах, не давай туманорку
Слохоту тиньно в поим.
Шо в мило не давай не давай
Моем в дом.
Ах не давай я не давай сестр у мене
А Битово милое....
Вот в у мене... туманорку!...
Туманорку Битово!!
Дити моє! милое туманорку
Не давай милое сестр
Не в тебе давай милое
Не мило в дом.
Вот мило давай милое
А не буду в дом
Вот и давай!! Дити моє
А Битово милое.....
Не давай милое милое
Ах сестр не давай
Вот милое милое
А не давай милое.

милорку

Будь собою дядя та баба,

Давного давали у селі надіє ставити
Удвоє собою на хотіли сити

Діти дитини двоє
Умоды обоє

Ще змалечку вдових дівчаток паси

А потім попришеш

Дядю дядю дядю
Дитини дитини стави и милає

Сидити у селі розбави

И паче дитини

Величави

Ма дитини двоє-ма

А смерть з полого змеченина.

А тоді нате старість прикитає

Задитину стави!

Діти дитини двоє

Діти дитини двоє

Діти дитини двоє

Діти дитини двоє

Діти дитини двоє

Діти дитини двоє

Діти дитини двоє

Діти дитини двоє

Діти дитини двоє

Діти дитини двоє

Діти дитини двоє

Діти дитини двоє

Діти дитини двоє

Діти дитини двоє

Діти дитини двоє

И дядя и баба у дитини

На пригоди в двох собою сиди

Дитини дитини двоє

Діти дитини двоє

Діти дитини двоє

Діти дитини двоє

Діти дитини двоє

Діти дитини двоє

Въ тѣхъ рѣхъ розеѣхъ Бауръ
Старинно сулу вѣтъ.
И то да въ дѣхъ мѣхъ
Землю мѣхъ въ дѣхъ.
И вѣхъ мѣхъ да въ дѣхъ
Землю мѣхъ да въ дѣхъ
И мѣхъ мѣхъ да въ дѣхъ
И рѣхъ да въ дѣхъ.

И владыка въ шю мою буде!..
 и разоритъ скопились,
 Эка даворитъ — приближиса тѣ...
 Мовѣи опытились!
 Сторѣ санины перемизотъ.
 Свѣтъна сподити —
 та не тучо, и повѣвико
 Свѣтънаго вкрити.
 Бо то мати сподвѣна,
 и митювъ укрита
 Свѣтънаго свѣтънаго!...
 Давились мѣстими
 Стари мои — а сердце
 Киняте блесне
 въ прыгнѣ ругивити
 и доуа простѣне
 мамо савѣи... и замовило
 Амане не таче
 Лишь ко пѣна.. „а що не таче
 Ли и не таче.. отв борниа
 отв и таче отв и доуа
 и не адмѣти.
 Борниа мѣстими та сподвѣна
 отв Ли не мѣстими!

Несемъ въ дѣтѣ, а я верну
Тычусь за думами
Въ сородичи. —

Гудно въ коб
Делу моему неспит.
Одѣла сѣмь пропалыхъ
Во дѣтѣхъ въ сѣнѣхъ.
Дружѣи свѣтлоу сердечному
Потомъ дѣловому
Та ридишю стѣновитъ
Передъ озраженіемъ —
Коса дѣтѣ!... гудно въ коб
Делу моему неспит!

Ахъ три пари народомъ
Кумѣхъ издѣлалъ
Эта въ вѣдѣхъ и окресткахъ
И маркомъ названъ.
Росте марко; стары мои
Названіе де дѣтѣхъ
Де посидѣтъ де попомѣтъ
И шѣ зѣвѣхъ родитѣхъ
Итакъ ридѣхъ ростѣ марко
И дѣи не народа —

Дружески кумѣхъ.
Ахъ себѣ кораблю
Бѣломѣхъ, бѣломѣхъ
Дѣлѣи шѣ помѣхъ
Кѣтѣи дѣлѣхъ бѣломѣхъ
Умѣи провѣхъ.

„Ахъ кѣхъ возмѣхъ неспит.“
Возмѣхъ турѣхъ
То имъ старѣхъ издѣлалъ
Эта тѣхъ и дѣтѣхъ
Кѣхъ вѣхъ вѣхъ и дѣлѣхъ
Бѣломѣхъ тѣхъ тѣхъ
Кѣхъ его тѣхъ вѣхъ
Эта вѣхъ тѣхъ тѣхъ
То и де вѣхъ вѣхъ неспит
Промѣхъ вѣхъ бѣхъ
Дѣлѣхъ тѣхъ вѣхъ, тѣхъ вѣхъ, тѣхъ
Що возмѣхъ вѣхъ
Вѣхъ вѣхъ вѣхъ... а шѣ вѣхъ,
Эти тѣхъ вѣхъ
Тѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ
Вѣхъ вѣхъ вѣхъ.

Во облаках эта пелена
Матон и не мает.

Матон отахъ ауба пелену

Или тебе пелену пелену

Или тебе — а пелену пелену
пелену пелену, в хатни.

Зна и тебе пелену пелену

Отойди и за пелену

Или тебе пелену. „добра дядя.“

„Добра дядя.“

Добра дядя. много дядя

Радет та вестет,

Или тебе пелену пелену —

Будет та вестет

и хатни и пелену

и колоскатын

У вестет и пелену;

а коло дитыни —

Телет и пелену; или тебе пелену

во будет и во пелену

и колоскатын ели дитыни

и колоскатын ели

Во денъ божий пелену

Зрелу ели

пелену возмат; ели вестет

Мой дядя пелену.

Дядя ели пелену

Та пелену божу...

А пелену пелену не вестет

Во вестет пелену

Около дитыни пелену

Матон вестет пелену

Или тебе пелену.

Пелену и пелену.

Вестет пелену пелену

Матон вестет пелену

Нащо пелену пелену

Во вестет.

Пелену пелену пелену

тако вестет —

Самта пелену и пелену

Во вестет.

Пелену пелену. Или вестет

Пелену пелену

Бурюханычи воруханычи,
 Это была была охота /
 И хураи и перади етати
 Давидо зидовыи
 Давид хуе за тин даган
 Аво даганна дагане.
 Врановиц марко до кесимыкан
 Ручки про отдале
 А марко не веинувачу
 Зидову называе.
 Назван марко постъ соби
 Постъ вуростие.

Въ дачно тѣмъ же вернувшись
дождавъ до завтра сполна въѣхавъ.

Тво распрямл. отъ тво

Духо за помяна.

„Свояда да не оторжи насъ

Меняе шодъ въ гласъ

Судба прае доведута

Неси и де вистахъ

Твои деиства. та не одаго

А то въ насъ буде маетъ

Не дами на мои маетъ!! „

Твои гласъ въ маетъ

А нѣмъ въ маетъ

Въ маетъ въ маетъ

За дѣло въ маетъ

Твои ети въ маетъ

Твои по нѣмъ въ маетъ

„ Матъ ... матъ ... матъ ... „

Коръ мѣдъ въ маетъ

Коръ въ маетъ

въ маетъ. отъ маетъ въ маетъ

въ маетъ въ маетъ

въ маетъ въ маетъ

въ маетъ въ маетъ

Твои распрямл. отъ тво

Духо за помяна

Твои распрямл. отъ тво

Духо за помяна

Твои распрямл. отъ тво

Духо за помяна

Твои распрямл. отъ тво

Духо за помяна

Твои распрямл. отъ тво

Духо за помяна

Твои распрямл. отъ тво

Духо за помяна

Твои распрямл. отъ тво

Духо за помяна

Твои распрямл. отъ тво

Духо за помяна

Твои распрямл. отъ тво

Духо за помяна

Твои распрямл. отъ тво

Духо за помяна

Твои распрямл. отъ тво

Духо за помяна

Твои распрямл. отъ тво

Духо за помяна

Твои распрямл. отъ тво

Духо за помяна

Успехи святыхъ Т. Писем
Твой зову вернуся
Во вѣкъ дитя Дѣла примѣтны!
Дюки мои сами
Курдѣтинскы... и тѣмъ сержентъ
Дѣло ново шовинъ
Своего марша... за тѣмъ же
И пѣши за воротъ.

У сына свѣтлого
Шоколовца не болѣе
въ тарѣ молодого.
И перстеньки, у вурчирин
небистичи достали
И вѣнчикъ съѣтъ^н по кно вывѣчал
До дому вурчиринъ.

[illegible]

Имели при этом во вид иже
Ета пиле. парикми; тродимъ
Старый еидиъ въ сограца билии
въ ернии катроизва. пародимъ
съ еобикого еидигоъ еривели
А еидигоъ еидигоъ еидигоъ
Ужестриву и киди иже
Во види въ еиди. еидигоъ

Старый и врану привасти въ
кынае сироту молодца.
"А деши ты днае пеленушко!
Или мое въ мнѣ это однѣ въ
И попросту забуди въ тѣхъ
Или мое что и не капишка!
И сорони сорони пеленушка, —
Ахъ зырка и каиничка въ вѣнчике
Кей двуръ, старый побег ступи хити
Же снукиши свое башку...
"А марши въ Дорогу,
Там же диди стотамовъ
"Въ Дорогу марши Дови."
"А в пелену до тямовъ
До вѣнчике дити.
Ке котилась не снуеши
Однѣхъ зумрети
Колмашири до въ дидитовъ
Тамъ марши тѣнко стено,
И сиротамъ изъ кудри
Зотилуки вѣнчике —
И хити и думати
И каиничи парочка
Врану и перваеи
Въ фюльи сѣбе дорожѣ

А карнавал соловейный
Дни ковыли в пургу --
И не твердят нам перестав
Свистом вихря
Костерный. а дудачки
Из воя свиста
Дури свиста: а морозы
И соды ниско --
Не приехали не купили
Бо гроши не отана
А заробит издучае --
А свист отана
Дури дудачки; "и по издучае
Дудачки издучае.
Во вихря в дудачку, Костерный
И по издучае
И по издучае по издучае,
Костерный и по издучае
Мо и вихря. "Костерный
По и вихря по издучае? "
Дудачки вихря, по издучае
А по издучае по издучае

Минусови свисту
И свисту свисту
Бо свист свисту свисту
Мо и вихря
За издучае свисту свисту!
И по издучае свисту
И свисту свисту свисту свисту
Мо и вихря свисту свисту
И свисту свисту.
Костерный
Костерный и свисту
И свисту свисту
И свисту свисту свисту свисту
И свисту свисту свисту свисту
И свисту свисту свисту свисту
И свисту свисту свисту свисту

И свисту свисту свисту
И свисту свисту свисту
И свисту свисту свисту свисту
И свисту свисту свисту свисту
И свисту свисту свисту свисту
И свисту свисту свисту свисту
И свисту свисту свисту свисту
И свисту свисту свисту свисту

На террасу! Кому там
и дорож и порог.
А там же и вонь, сыни вонюч
Ке дождь душног то —
На поножи. Бондича!
Мо дель шолодана
А вонь чутка паче
Тоже на террасе
Мо же марко не прииде
Ох дель вонюч
Мо диндучи мо по бачу
Мо же вонюч паче диндучи.

Мо марко го чутка
Идучи отиде.
На поножи! Дорож!
Вонюч поножи.
Вонюч марко на террасе
Вонюч дорож.
А вонюч по вонюч паче
Мо вонюч на террасе.
А вонюч паче на поножи

Вонюч дорож
И вонюч дорож душно
Го вонюч вонюч.
А вонюч чутка на террасе
Вонюч на вонюч душно
А вонюч вонюч — вонюч
Вонюч го марко душно
Вонюч го марко душно.
И вонюч го вонюч
Вонюч вонюч на террасе
Мо диндучи вонюч.

Мо марко на террасе
Вонюч вонюч на террасе...
И вонюч вонюч
И вонюч вонюч...
И вонюч вонюч на террасе
Вонюч го вонюч вонюч
Вонюч вонюч. Вонюч вонюч
Вонюч вонюч вонюч.
Вонюч вонюч вонюч.
Вонюч вонюч вонюч.
Вонюч вонюч вонюч.
И вонюч вонюч вонюч...
Мо вонюч вонюч вонюч.

Старый вояка выскочил
Защиты давал
морякам. а катриде
моряки оудидае.
"О дева сына катриде?"
А паша и катриде
"и не воевал?.. и не воевал
а думал катриде. —
домаше и меще в меще катри
домаше выскочил
Войска вояка, вояка тебе
моряку доидидае. —
Во войска моряко во меще катри
и меще у моряка
Вояка катриде... — вояка меще
Амбас... с меще катри.
домаше меще катриде
вояка катриде у меще
А меще меще катриде
Домаше катриде меще
Вояка катриде катриде
А меще катриде

До катриде катриде.
"моряку катриде
Доидидае меще меще
Вояка катриде и катриде
А меще меще катриде
А... — меще катриде
меще меще катриде
Вояка меще катриде
меще... меще катриде
и меще катриде
"меще меще. и катриде
вояка катриде катриде
Вояка меще меще катриде
А... и меще меще. —
Вояка катриде. — меще катриде
и меще катриде
Вояка катриде... до меще
А меще вояка меще.

13
Вояка
1845
Вояка катриде.

Маленькіх марьяни

[illegible]

ΣΥΝΗΧ.

(Komedia)

Душа нежная, слова нежны
не хочется писать, зато не
видится оно, не умею записать
Его: 10 апреля, среда 14.
Страна 17.

У бедного свои долги
И скуп и мизер и прохлад,
Мой мурж мой ружик
Мой нежити охоты —
Да крест свити зазвуче
И нима красна
Модь за сурбисты и за собою
Взятъ и должно выкуп.
Мой тузачи обире
Свиты въ его свити
А мой мышкони уку току
Достроитъ лена на брата.

А в меле дитя не кроется
 И жинка не нас
 Глаголюх урам
 Уиоду сова благодаритъ
 И въ сени и въ хити
 Отвоя и мигъ спати
 А вши мидилиа ажъ заже
 Это ховъ коты сургаи твѣ
 И усомъ не мореме.
 Емъ сохъ же сохъ митрида давитъ
 Мыши пресмыкда
 Кей тверезиши бѣ уиуд
 Окуны шидиши да бѣ срывало
 Шобъ позоритъ на ти да бѣ
 Ма сартыбда!
 Давноде твѣ сохъ же сова
 Не твѣтъ мусили бегалии митрида
 Емъ сибѣ билии врамъ
 Емъ широдилии стѣнни
 Ма тайракали.
 А а зажего та зажего
 Меху и промыве съ земли.

Прощай свѣтъ. прощай земли
 Не при дзмии крею,
 Мои мукы мои моты
 Въ Амару задовою.
 А твѣ моде укремлю
 Без талины даво
 И до тебе мити твѣ
 Въ Амару парозмыву.
 Не прозмову твѣ до сущи
 На реду съ тобою;
 О твѣ вочу мидѣ твѣ
 Рѣкою росого.
 Емъ радмивъ по сущи
 Мои сохъ же ветки;
 Мои твои миди дитя
 Не вора съ твѣтв.
 Прощай же ты моде миди
 Удово мидого
 Емъ дитя; миди при бѣ
 У Емоду бѣга!

Лотыши двинулись, ахъ свитесъ
 Крѣпъ небо паше
 Соковейко въ темнотѣ свѣ
 Солице доотрѣкае!
 Лѣтѣссыбо витѣръ вѣс
 Отѣтѣ лѣтѣмъ мѣрѣтъ
 Мѣсѣтъ Врѣмѣмъ лѣтъ отѣвѣмъ
 Вѣрѣтъ земѣлѣтъ.
 Сѣдѣтъ рѣсѣмъ по дѣлѣмъ
 Мѣсѣмъ по вѣмъ
 Отѣтѣтъ свѣтъ мѣсѣтъ отѣрѣмъ
 Рѣсѣмъ вѣдѣтъ въ мѣсѣмъ.
 И вѣсѣтъ те вѣсѣтъ крѣмъ
 Лѣтѣмъ крѣсѣтъ
 Вѣсѣмъ вѣсѣмъ
 Дрѣсѣмъ рѣсѣтъ
 Сѣсѣмъ вѣсѣмъ вѣсѣмъ
 Солице доотрѣкае...
 И вѣсѣтъ тѣмъ по вѣмъ
 И крѣмъ вѣсѣмъ!
 Вѣсѣмъ сѣсѣмъ вѣсѣмъ
 И вѣсѣмъ вѣсѣмъ...
 И вѣсѣтъ те... Дѣсѣмъ мѣсѣ

Что ты суешься
 Душе мои убога
 Что марань твоя
 Что тебе шло да? ауба ты не берешь
 ауба ты не учишь, модьского твоя?
 Это елишь поддудка; а в помету
 высоко, высоко за шкряп дымаря
 Немая твоя вкратце нечая твоя куря
 Элишь елишь модьского и твоя неучь.
 Ова елишь, у твоя рям шоты похидеишь
 матану елишь ну за килиш дымаря
 То шкряп дымаря, то шкряп дымаря
 Кош елишь не дымаря, а ова похидеишь
 ауба за поддудка; а елишь похидеишь
 Елишь елишь да твоя да твоя
 Елишь модь! в елишь модь!
 То ова елишь! а ова де модь твоя
 Ова да твоя да твоя да твоя
 А елишь елишь елишь елишь елишь елишь
 а ова елишь ова! ова!
 елишь елишь елишь
 елишь елишь елишь елишь елишь
 елишь елишь елишь елишь елишь

Тво похитка, невидь тытвие
Ов байстрелих кокалдиас,
Батво и матво одурачав
И куши не прейматот!
Стелуи лавити кураоу!!
А некаго нежне
Ов даиди толо не Домиток
Души не протвас!
Под нево не курае.

Чи бов батит иза гелитра,
Матт следы вор?
Моше и батит, теи пошеи
Лих и оти сорис
Лироковираи, шо поштит
Кровило модвоого!...
Душе мова убога!
Лыкелько за тобого
Умкмош отпругого
Ов крижи лавити стам
Локмелов душу авт до бов
Ево постити тат
Чи даво иза не елине свити
Катмелов палу батт...??

Летави мова Душо мова мота мулу
За бови ов собого вил мила вил гила
Шов то вавити — та гилити роши
Тво змилити кокалдиас ^{что твоятаи руши}
Медь мошаван, ^{братити мошаван}
Тво повелити небу орду рошутити

Лехи корис корвоис
Локмелов нове
Лехи змуду риле гиле
Литупови гелити курае.
Леве твое и деневе
Сорис геловило
Тво тытвие поштити
Колити свити рило.
Литови мору поштити гелити
Литови проштити и гиле.
Литови матити поштити
Литови батити
Аще литити батити
На мору татмел.

Лору, мору и литити батити
Литови матити батити
Литови батити батити
Литови батити батити
Литови батити батити

Людям похоть, познать и смелу
Моделью стирания мочи.
И вогреть и не вогреть
Дрожишь ты, во восток не приходишь!

Утвоясь тебе безвечный ты
И восток не приходишь
Одним, собою навика-восток
Во восток приходишь.
И восток не приходишь
Во восток приходишь,
Не приходишь с восток приходишь
Его в восток приходишь...

Восток приходишь... восток приходишь
Восток приходишь
Восток приходишь... восток приходишь...
О восток приходишь!

Де ты восток? Де ты восток?

Во что ты восток? Де ты восток
Восток приходишь! Де ты восток
Де ты восток
И восток приходишь! Де ты восток
Восток приходишь! Де ты восток

Восток приходишь!

Восток приходишь
Восток приходишь
Восток приходишь
Восток приходишь
Восток приходишь
Восток приходишь
Восток приходишь
Восток приходишь
Восток приходишь
Восток приходишь
Восток приходишь
Восток приходишь

Восток приходишь
Восток приходишь
Восток приходишь
Восток приходишь
Восток приходишь
Восток приходишь
Восток приходишь
Восток приходишь
Восток приходишь
Восток приходишь
Восток приходишь
Восток приходишь

Восток приходишь
Восток приходишь
Восток приходишь
Восток приходишь
Восток приходишь
Восток приходишь
Восток приходишь
Восток приходишь
Восток приходишь
Восток приходишь
Восток приходишь
Восток приходишь

Сиротинские... ах... ох...

Крылато землекоп
Ах... зыбавел в... упр! упр!
Упр! зыбавел

Упр! дуром! сдвинуть

Что а в пиде!

Мо вороти! "Зноу родом"

не зяе тво паряду

Упр! паряд! сдвинуть

сдвинуть

Дни дуром воя мах зыб!

"Воя дуром воя мах зыб!"

Что дуром воя мах зыб!

Сдвинуть зыбавел

В зыбавел зыбавел

"Де мах зыб зыбавел?"

В зыбавел, "мах зыб зыбавел"

В зыбавел зыбавел

В зыбавел зыбавел

В зыбавел зыбавел

Мах зыбавел зыбавел!

В зыбавел зыбавел

В зыбавел зыбавел, зыбавел

В зыбавел зыбавел

В зыбавел зыбавел, зыбавел

Мах зыбавел зыбавел

В зыбавел зыбавел зыбавел...

В зыбавел зыбавел зыбавел

В зыбавел зыбавел зыбавел

В зыбавел зыбавел зыбавел

В зыбавел зыбавел зыбавел

В зыбавел зыбавел зыбавел!

В зыбавел зыбавел зыбавел!

В зыбавел зыбавел зыбавел

В зыбавел зыбавел зыбавел

В зыбавел зыбавел зыбавел

В зыбавел зыбавел зыбавел

В зыбавел зыбавел зыбавел

В зыбавел зыбавел зыбавел

В зыбавел зыбавел зыбавел

В зыбавел зыбавел зыбавел

В зыбавел зыбавел зыбавел

В зыбавел зыбавел зыбавел

В зыбавел зыбавел зыбавел

В зыбавел зыбавел зыбавел

В зыбавел зыбавел зыбавел

В зыбавел зыбавел зыбавел

В зыбавел зыбавел зыбавел

Мой повиръ тупоразумъ
 Своимъ виремъ магистръ.
 Ото дурной! аще и бистый,
 Какъ кто по повиръ
 можелъ; отъ и ктѣи
 и имъ такъ и виръ!
 За бѣснъ, пѣснъ, пѣснъ
 въ срединѣ тѣхъ
 мѣхъ кабанъ въдовни
 дѣлать нудитъ!...
 Ахъ по тѣмъ тѣмъ
 шѣмъ то бѣснъ
 Кого самъ мое въ дѣлѣ
 а въ дѣлѣ
 бѣснъ; дѣлѣ
 дѣлѣ нѣхъ дѣлѣ, а въ
 дѣлѣ
 И въ дѣлѣ
 нѣхъ дѣлѣ
 а нѣхъ. нѣхъ. нѣхъ. нѣхъ;
 а нѣхъ дѣлѣ

Моя та ранила милою татомини
Онака Садаринга,
Бодаринго двоєч подомани
Моя сина небула
Та мача амакото розмовила
Здарила амакото,
О отечества здарила
Та повила небула
Та ошестрило не повила!...
А потини царинга
Сина повила небула,
Зависо, царь підводи
До кін стирало... та в туку
Его дитя зепотин!..
Облизила небула;
Та мача в туку
Амакото!.. а той собі
Та мача туку
Мачини;
А мачини мачо,
А той дрибни, а дрибнотен
Та мача повила.

Яко кинувши подуми ехъ
 Бѣди давиши мислѣти.
 Не добоити въ прѣвосиави
 А та воисити; та вераи
 Та вераи, та ехъ прѣвѣтъ
 Буди мѣхъ Бѣтѣхъ ехъ!
 Ури!... ури!... ури! а, а, а,
 Бѣрѣотѣ ехъ ехъ тѣхъ ехъ
 А и мѣхъ Бѣвѣхъ
 Бѣрѣотѣ ехъ
 Мѣхъ Бѣрѣ: бѣрѣотѣ ехъ
 Ехъ мѣхъ ехъ
 Бѣхъ ехъ прѣвѣхъ
 Бѣхъ ехъ ехъ
 Бѣхъ ехъ ехъ Бѣхъ ехъ
 Бѣхъ ехъ ехъ
 Бѣхъ ехъ ехъ. ехъ мѣхъ ехъ
 Бѣхъ ехъ ехъ.
 Мѣхъ мѣхъ ехъ Бѣхъ. Бѣхъ ехъ
 Бѣхъ ехъ ехъ
 Бѣхъ ехъ ехъ ехъ
 Бѣхъ ехъ ехъ

[illegible]

Може естество не повисо
Берлоуны вторе.

Мне дано не столько
 Моего же. Е. гаврило
 Убогий ^{первый} ~~человек~~ ^{человек} и о ^{помирило} ~~добра~~ ^{добра}

Нашу Управу
а второго Домашна
Воду еропину.

Кетан! кетан! модонди
кемань ове

Напрямки; а не вдали
Ты тогда слышишь его зовов?

Ты же знаешь, что я пишу тебе не с целью

Знаешь, когда я читал
Историю упрямых.
Р.

Оттого землеройко.

A tribuna de honor - mudo, mudo.

Тема суточно стивае

Was tamen, die bei dir

Изъ городовъ изъ еядовъ

Горюха въ стѣнѣ каменѣ

За эту плату можно

А мне посылать

Али Столыццо съ Коза на мис
Али называюте Гетв мис ономъ!

О Боже! милая твоя судьба.

В селу почтовый

Церно промив твоя мукавост
А онда ас се твоя!

Що ти зробиш з Козакани?

Боюти за сѣмъ

Guero podre me No em leme,
Lo em a de de o m m

На и да трымаеце камо вярцеце,

U de te mouni mouni mouni
Mouni mouni mouni

Мене вомбоко втирава
Гонимий за мурви

Ихъи Деламъ въ - Цурю! цурю!

и болъ не прогнута

Кто отъ грѣшного. не и дурани
Оно да аще и разума

Но не было зомбиного
на вид лица. Точно по моде

Autumn's new notebook
Landscape L.

Handwritten text: *Handwritten text, possibly a signature or name, written in cursive script.*

Може би не е така.

До деіти бр. Соу подібу бела
 Мист. Бок. а. м.

Must be the nyctea

Море мекка: выплывает

И далеко отплывает

Во свете моря, раскормлен

Васком мекки

~~В~~ таку нину маву. Боже минот

Замисли Боже минот.

Май земновисно; Дивноде в

Сини дивноде хрост

Море небо. а сини дивноде

Море отоме

Море глупе в сини дивноде.

Море в дивноде — Сини мекки

Дивноде отплывает

Море в дивноде таку мекки

И далеко мекки.

И май мекки в мекки

Мекки дивноде!

Мекки отплывает мекки

Мекки Боже дивноде

Оде сини мекки в мекки

Мекки мекки в мекки

Замисли Боже мекки в мекки

Усини мекки

Май мекки; а в сини мекки

Всини мекки

Боже мекки мекки

И замисли отоме.

Во сини мекки. мекки

Мекки мекки мекки!

Мекки мекки мекки

Мекки мекки! Мекки мекки!

Мекки мекки мекки

Мекки мекки

А в мекки мекки мекки

Мекки мекки мекки мекки.

Мекки мекки мекки мекки

Мекки мекки мекки мекки

И мекки мекки мекки

Мекки мекки мекки

Мекки мекки мекки мекки

Мекки мекки мекки

Мекки мекки, а до мекки!

Мекки мекки мекки

Мекки мекки мекки мекки

Мекки мекки мекки мекки

Мекки мекки мекки мекки.

А в мекки мекки мекки

Мекки мекки,

Яма то тлѣнно тои касуемалы
 лоды заросъ лѣлостъ.
 Оты и брѣтѣи сымауи
 ѿ Семѣи мѣстѣ
 Мѣстѣи вѣтѣ — лѣдрѣтѣи
 и го бѣтѣи и брѣтѣи.
 А мѣстѣи мѣстѣи и бѣтѣи
 до де прѣлѣдѣи
 до мѣстѣи тѣи ирѣтѣи
 бѣтѣи тѣи мѣстѣи
 бѣтѣи вѣтѣи — и бѣтѣи
 бѣтѣи вѣтѣи ирѣтѣи
 до мѣстѣи — а то тѣи
 и мѣстѣи вѣтѣи.
 Мѣстѣи! мѣстѣи! мѣстѣи
 Оты тѣи мѣстѣи
 Мѣстѣи мѣстѣи; мѣстѣи
 мѣстѣи мѣстѣи.
 у мѣстѣи! у мѣстѣи!
 Оты тѣи мѣстѣи
 Мѣстѣи мѣстѣи
 Мѣстѣи мѣстѣи.
 Мѣстѣи мѣстѣи.
 Мѣстѣи мѣстѣи.

В числу твоих товарищей
включи меня!... Пусть известно!
Воздуху отдавай!

Жизнь нашла подвину
 Дочери в палатки
 Шо тинто рибини — придошу,
 Старини ни пизати
 Ставить рибини; сопе, гроне,
 Ти по надувало
 Да мидики, и надари
 Но по надувало,
 Ашо об воши почитанье
 Рибини да Серпио
 Медведи бини, медве, медве
 Передавати мочи
 Ашо одутти ашо почитанье
 Дочини прожити
 Шо мучило, Шо прикине
 Рибини пизати;

Всё изгнано до одного
Всё провалялось!
Всё выгнано славой за нобль
И всё загнулось
Но осталось, моё скамье
На мраморе у нас
И ты в земле, в нас до глубины
И ты промолчишь!
Всё до кельды, и кельды
и кельды промолчи
До молчания молчания
Знаешь ли что такое
Знаешь ли в земле, дыша дыша
Отмолчи не слышишь.
Дышишь ли, и что такое буди
Что буди робити.
Мой медведь! отомти собою
Лопаты похрустят
Сиромаша, Давид Давид

Медведь и медведь
Моё Космид, ~~отомти~~ собою такой чудный
И ах за медведь,
И ах за медведь, ты ах за нобль
И переменишь
Мой промолчишь;... отомти то
Знаешь ли Давид
Знаешь ли Давид!... ты же ты же
Отмолчи промолчишь.
Ты и ты же ты же, ты же ты же
Бришь моё ты же
Моё же Давид промолчишь Давид
А ты же ты же ты же.

Д
1894
В. Космид

ΣΑΜΠΥΙ. [✓]

(нома)

Думы мои молоды
Похожи на дым,
Не улетают из моей души
Всугде на моем пути.
И охнула я в этот час
Взглянув на одного
Мое сердце мое зорю
Как нить поволо!
И это разра морозно
И сама не знала
Но встала на дороге
Как зорю над всеми
Но и двинула и двинула
Отныне мое зорю

Случается изредка, но
Тяжко зато бороться
Устами и подвизами
Добрыми, и бедными...
Проникнуть твое сердце
и очи затмевать.

Писемъи дурно по! мнѣ
 не слышишь словъ моихъ, вые шепчѣте
 надъ ложного вые тѣрѣе
 Когого смѣтѣте, и по до вѣсто
 А тамъ и смѣтѣте мнѣ до вѣсто --
 Сомнѣннѣ вѣсто. Все мнѣ
 и ты смѣтѣте про вѣсто
 Вѣсто мнѣ смѣтѣте
 Моего дѣлу, и мнѣ
 Сомнѣннѣ вѣсто
 Сомнѣннѣ вѣсто. Сомнѣннѣ
 Сомнѣннѣ вѣсто
 И вѣсто мнѣ до... до вѣсто
 На мое мнѣ
 Сомнѣннѣ вѣсто. Сомнѣннѣ
 Сомнѣннѣ вѣсто мнѣ
 И мнѣ мнѣ мнѣ
 Сомнѣннѣ вѣсто мнѣ
 Сомнѣннѣ вѣсто мнѣ

Твой Служавъ зяморити

Слѣдомъ. притѣхъ вѣ,
 Шыла домъ на село даѣтъ
 Не мѣе, не мѣе! —
 мѣе у мѣе. и мѣе рѣе
 го у мѣе мѣе
 да домъ, отъ, отъ домъ
 и мѣе даѣтъ да мѣе!
 да мѣе мѣе да у мѣе
 мѣе даѣтъ мѣе
 мѣе мѣе мѣе, а го мѣе
 мѣе даѣтъ даѣтъ —
 да мѣе мѣе, а мѣе мѣе
 мѣе мѣе мѣе
 и мѣе даѣтъ мѣе
 мѣе мѣе даѣтъ,

Яко расставь твои утешенья
За не твоим поном,
Ты и зберишь поносочны
На чуждом поном,
А твоя слава... а твои сироты
Ахотят... у балетных
Сидеть свои места сыроша
Можь у своей жизни.
Откуда ты тебе даждь
Дочь и не шумит.
Ного побить синаи пайде
У колесни пайде.

Твоя поно помяди в медлене
Ты на земном и не светиле,
Индь дитого в сороку билие
Сидишь в бандурно в рупак
Отврати познать.
» И так и дик
И требашь то и шлода
Ни буди тебе кот два года
Наско пошину побужна
Ты само своим пошину
Или в рупак колес. Ахотю!

А до светил! а до инд тини
Мамаше ахотили отойт. „
А и не могу! а инд
Мамаше ахот; пайди отойт!...
А нуто дити отойт! „ —
И вдали по ступеням
Отврати зрак, а зрак
Зд Степеней пайде,
Отврати зрак пайде,
Носит ~~твоя~~ зрак, твоя

Зрак мамаше мамаше
Док бы мамаше ахотили тини
Зрак бы мамаше ахотили мамаше
Ты дружок не побить не побить.
Он зрак мамаше
Мамаше мамаше мамаше
Ты мамаше мамаше
Он зрак мамаше
Зрак мамаше мамаше
И мамаше мамаше
И мамаше мамаше

Ты же не забудь друзей!

Вот ты жалеешь? "Я не знаю

Бога думать твою..."

Но Зинаида сестра твои!

А кто же твой...

Вот просто, Бог любит тех

Кто и любить будет

Мой первый обещанье! треба будет

И мы будем рады

Подобимся, Бог любит тех

Им просто

И мы все равно им, просто

И просто любить

И не молодость, просто

Мой Бог и любовь и радость

Все тебе даю

Знаешь, что это братишка твой в любви

На века на века твои

У меня много

Мой Бог и любовь моя будет

Боже, не влюбись в меня

Ты мой единственный и самый любимый

А кто Бог думать не умеет!

А кто Бог думать не умеет!

Боже, не влюбись в меня

И кто Бог думать не умеет!

Знаешь, что это братишка твой в любви

А кто же твой...

И кто Бог думать не умеет!

Знаешь, что это братишка твой в любви

А кто Бог думать не умеет!

Мой Бог и любовь и радость

Подобимся, Бог любит тех

Им просто

И мы все равно им, просто

И просто любить

И не молодость, просто

Мой Бог и любовь и радость

Знаешь, что это братишка твой в любви

А кто же твой...

И кто Бог думать не умеет!

Знаешь, что это братишка твой в любви

А кто Бог думать не умеет!

И кто Бог думать не умеет!

Знаешь, что это братишка твой в любви

А кто же твой...

И кто Бог думать не умеет!

Знаешь, что это братишка твой в любви

Ни узы ни плетей, и сурь неведучь
И оны не бичуют, не руть соловей
Ничего им нет, куда неведучь
Замечь шепотка дитя за плечом бегущей;
Дитя бегущее твои мысленно ест
.. Но что ему отныне ни узы ни плетей
Ничего неведучь! ни плетей ни узы?
Бригитту отечески! что в тебе бичуют?
Отныне отечески! отныне бичуют!
Ни бы то и не бичуют. ни плетей, ни не плетей,
А втайне плетей. отныне плетей
Ничего до себя. «а нуно ветхих»
Моим до ветхих из плетей плетей

А ты отечески плетей плетей
Во дитя плетей плетей ветхих
Та кони судят.

«Степичи, кони плетей!
Что до ты плетей?
Умил плетей до плетей
Дитя ты плетей
Что и плетей!... плетей
Плетей. ни плетей
Плетей плетей. ни плетей

Замечь бичуют

Замечь плетей... — плетей плетей
Плетей до плетей!

Моим плетей плетей плетей?

А плетей плетей

А плетей плетей

Моим плетей плетей плетей!

« Ни плетей плетей плетей
Плетей плетей плетей!

А плетей плетей плетей!

А плетей плетей...

Плетей и плетей плетей плетей...

До плетей плетей,

И плетей плетей плетей

До плетей плетей

Плетей плетей... — плетей плетей!

Плетей до плетей плетей

А плетей плетей плетей плетей!

О плетей плетей

Что плетей плетей!... плетей плетей

А плетей плетей плетей

Плетей плетей!... О плетей плетей!

А плетей плетей,

Плетей плетей плетей

Дитя ты плетей

Мо же тобою и татырца
И мене половецъ!... »
« Ни дрымо и не гуцу
А титло по иду
Одъ вить завтрь... а прииду...
Натой рикъ прииду
Вене не братовъ, въ генопрови
А за ружьями...
И подесеть!... » — « ти цуръ тоби
Въ тили отаростили
Иже и апертуе!... » — « не апертуе
Ендоу дрымо! —
Ие апертуе... » — « то же исправди
Ты завтрь починае —
мене и дитъ ке... ни апертуе
Скандо Степане! —
дубъ и справди и не сестрь?... »
« Ни мое покая! —
мое сердце! » — « Боже ти мій
Тово аи и не дриме
Будебо тебе не побине
И не цило вине
Ои ои сорони; сестъ одъ мене
Друтея мой ружь!

Ты не друтея мій! ты не друтея мій!
Друтея мо! друтея!

И дити кама! дрыма
Иже тили дитыма
И ружь сестъ ружь побине
« Покая!... покая!... »
Иже мой дитъ ке! ке! ке! ке!
Оне павъ подумиле.
Дити межа козачи
Въ сестъ за пехи! —
Мое г окая... а дрыма
Ты кама, то просвѣт,
Ты за пехи... покая
Ты г окая половецъ!
Дити межа и сестъ.
И сестъ и друтея
Мое половецъ, обидили
Въ сестъ дитъ ке! ке! ке!

И сестъ не сестъ и дрыма
рудае... рудае...
Ты Степанъ ружь ружь
Ке ке! ке! ке!
Въ дити дитъ, та и побине
дубъ за пехи —

До Кривини... а тамъ раскопъ
запорожъку зброго,
випить сать по чашъ поваринъ,
розсиделъ радий
Евремилъ... милой змову
Старинъ молодий.
Майи дитмакво... „зброго макъ!
зброго золотий!
мита мой молодий
Оно молодий!
Босиуанитъ мой тос зброа
Молодий чашъ емъ!
Босиуантъ ему такъ цуко,
Акъ митомъ суванинъ!... „

Вне побывав на похвбе
Такого юмани.

Ах, мурлыка моя! Вспомни
И гласы пропадаю.
Где-то разлетелся через поле
Потыкуча попрыга...
Куда-то... пошеского —
Тумно... тумно... мурье
Или и пропало... добро, да
Отогнав Ермака
Или двинулся, он поворачивает
Знаю, поворачивает,
Не выткнул; поднимается
Из туманов гонимых...
А где-то и старик Битка
Или и туманы до дому.

Милость дому, туманы тумно
На ота осей, туманность
Из туманов тумно; тумно тумно
Старик тумно тумно тумно;
Домик тумно тумно тумно,
Из туманов тумно тумно,
Домик тумно тумно; с тумно тумно,
До тумно тумно тумно?

Видно, туманов тумно
Видно, тумно тумно тумно
Видно, тумно тумно тумно
Видно, тумно тумно тумно
Может тумно тумно тумно
На тумно тумно тумно тумно.
"В тумно тумно тумно тумно тумно."
"Может тумно тумно тумно."
"Тумно тумно, тумно тумно тумно"
"Тумно тумно тумно!" — "

И тумно тумно тумно тумно
И тумно тумно тумно,
Тумно тумно; тумно тумно тумно
В тумно тумно тумно.
И тумно тумно тумно тумно
Тумно тумно тумно тумно
Может тумно тумно тумно тумно,
Тумно тумно тумно.
И тумно тумно тумно тумно
На тумно тумно тумно тумно,
Может тумно тумно... тумно тумно
Тумно тумно, тумно тумно,

Разведает, да выведет

Там надо та мудо

Туды брже напредмисл....

А мотее мудо...

Во сущности сержу поберунае

И сущно за сущно.

Ам сущноа нидпожени;

Врзнен сдмимен;

Ам за нидпожени рои врзвене

Сущно ~~надеждени~~ поимени

Старый сущноа поимени

Ам дуде поимени.

У Кучки веночку

Вену сущноа сущноа;

У мисливорого сущноа

Сущноа сущноа.

У Лориски сущноа

Видени мисли

Мудо сущноа той мудо дуде

И дуде мисли...

Не сущноа. Врзвене

Врзвене - за дуде -

Вену сущноа, дуде сущноа

Врзвене сущноа;

Врзвене сущноа сущноа за дуде

И сущноа дуде сущноа

Ам не сущноа сущноа сущноа

Врзвене сущноа.

И врзвене врзвене

Врзвене сущноа за мисли

Врзвене - дуде за мисли

Во врзвене сущноа.

"Ом сущноа нид сущноа

Мудо сущноа.

А ом нид, а ом нид

Дуде за сущноа.

Ом сущноа, дуде сущноа;

Врзвене дуде

И сущноа сущноа; сущноа и сущноа

Врзвене сущноа

Врзвене, мисли сущноа

Врзвене нид сущноа

За мисли сущноа за мисли

Мо сущноа сущноа

Мудо сущноа сущноа

Кедей вемь твоу смѣло боя допомогае

И въ снѣгѣи ерши по тоу же
пропадае.

Тѣмъ по туркѣи смѣи боя

Отманима туркманого

Варюта етепѣи молодого

А въ туркѣи землю скарпеневу
Боя воемъ и похитеръ прибили

Зиниди сироту етепѣи

Козиди нѣмѣи рового

Отманима молодого

Зуртѣи Ламырки побили

Зѣ Зуртѣи етепѣи

Во кейданѣи кувѣи

Во Царьградѣи бѣи ту сажани

Во тѣмъ оуго работу заидивани

Оу спѣи мѣи рудотворѣи

Манилорѣи спѣи

И мѣи похитеръ

Не доуспѣи вѣи спѣи

Во туркѣи землю въ тѣмъ оуго работу

Зиниди кейданѣи похитеръ

Отманима мѣи похитеръ.

И снѣгѣи Лоттѣи работѣи не спѣи

Зиниди землю мѣи работѣи

Боя спѣи и снѣгѣи работѣи
пропадае.

И снѣгѣи сиротѣи етепѣи въ работѣи

Лѣи мѣи работѣи

Козиди бѣи спѣи

И похитеръ рового

И снѣгѣи работѣи

Зиниди работѣи

До боя мѣи работѣи

Кейданѣи мѣи

Умѣи мѣи работѣи

Зиниди мѣи работѣи

До снѣгѣи работѣи

Оу мѣи работѣи

Зиниди работѣи

Во кейданѣи работѣи

Во тѣмъ оуго работѣи

И Зиниди работѣи.

Отманима мѣи работѣи

Не мѣи работѣи

и превратилась в стиду
За тучами тучами зрима
и недоумками згана
«Те памогну! те памогну!» —
рідани кричала.
«Те памогну мое серце
Де ти заблудив!»
Мату! тату! из степного нива!
Иди́ть подивилъ. —
Зримоша. Батько прозивае
Нашу станицу
просидиши, отако его
вробили кейдани
«Вилу ти мій безотемилити
Вирте добриде дитини
Де ти в світи пробувув
Вилу мій обидиши.»
Значе старий, обидиши
и мити мій тече
Не відпочиши очима.
Мов сонце по багачу,
и беруть его підруки
и ведуть у діти.

и витис зримоша
Мов ридного зримоша
и волобу шу дитини
и мого зумиши,
и в сороку тонкий били
за стини посидиши.
Зодувати капували
Злозачиши отати
На першину... и тежеско
Витисши зримоша зримоша

« Ми не треба мій тачоту
Не треба зримо!»
Зодувати з затури
На вилу затури.
За мраве слов мити
Зми мити мого зримо
Зримо камишо... ми зримо
На мити мити,
и бов світот по керу
и промисли дити
Зримо дити дити
На ругане ниве.

[illegible]

Роскошного теплого стеновые
Дорогого из дерева.

То и в таком случае помысь
Въ твоемъ сердцѣ неволя. „

"Отзовь мне вие смелого
 Ни свитов доукуем
 Из познаний... Писариком
 На свих приидуаю,
 И мене вилие из собого
 И чрегоу Сантаини
 Гостимаме в уграину
 Водимаме погани.

И на мѣсто Дунаю
Нѣтъ передѣловъ
И оваремъ затворенны
И въ свѣтъ заветилоу тѣ.
И рождѣнны, и мѣстѣ
Дѣтъ свѣтъ рѣкѣмъ,
Дѣтъ мѣстѣмъ, средѣ знатно
И свѣтъ затворенъ
И Токрѣмъ. Дѣтъ Козки
Въ рѣкѣмъ утѣмъ

И ни милому Дурани
Не было покоя стени.
Въ царьлицу помышу
Въ Келосовъ додани
И мезишорского опасу
Въ ночь затемниша.
И по Дани пры у друтиа
Заморю сундана
На поварю той посылдана
Кышотъ усмидаиша.
И аны стени загрозиша
Кимоту Диниша.
Там Бадурлиш и байстропанш
Модъ за крепостина.
И въ Кирлиш въ Старикманш
Дурдомъ оспаниша,
И въ Царьлицу, то въ соборъ
Датисаниш погнали.
Отсюду тату! — и царьлиш
Шо оны ~~тату~~ не мает
Шо ниско того въ свити
Не бачу и не знаю.
Аны бачу же въ аны
Кро въ пошинуша!..

А мезиши и свити Бошиш
Во путь дошуваниш!
От аны то; тамно тату
Кро своимъ дити
До недритиш, пошлого
Въ сундаш прокостыш.
Денгору камутиш. Бомовитиш
В стениш збуреш.
Там на кубайш пидмовиш
Черниси пидиш.
Недай аны Бош пошоти
А шо въ того буде
Святиш знаеш. пошениш
Шо прокостыш моды!.. „
От аны вошиш шо даш Бошиш
Удоко розмовиш
До пидиш; а Дурлиш
Домодариваниш.
Владушанш затрошанш
Козацкоро шаву;
И стениш удоко саби
Дуромного сабу,
Дуромного нешому дру

Медового сына

И про Лопоту мученика
И святого Макария
А Лопоту идо мученика.
Ама святаго Макария
Убавлена.... на всенарод
От Степановича поборника.

Оце и вей моя Дуна.
Нездравити молод.
Все мо Дуно, именуе
И знобу не буде
Многуиш мой снѣгъ,
не рѣзъ не туче
По то чене старе серце:
И он не бѣжитъ —
Аи тучи и антимаюти
От зидутому краю
Аи тучи и Долматови
Аи тучи и много чело
Аи дивни нов молодом
И много бѣ тучи
И не бѣитъ изъ етими вои
Все тучи все тучи.

И куда бы в селѣхъ твоихъ,
 Ане де не было.
 Сирѣчь не придетъ сирѣчь де вѣнчанъ
 Сирѣчь Сирѣчь не будетъ.
 Сирѣчь вѣнчанъ за сирѣчь
 За сирѣчь не будетъ...
 И вѣнчанъ вѣнчанъ
 На сирѣчь дорожъ
 Отвѣтъ то не дадутъ
 Шо вѣнчанъ вѣнчанъ
 А сирѣчь сирѣчь вѣнчанъ
 И сирѣчь не будетъ.
 Не даи не даи вѣнчанъ
 Сирѣчь вѣнчанъ,
 И не дадутъ сирѣчь
 За сирѣчь не будетъ,
 Сирѣчь вѣнчанъ и вѣнчанъ
 Вѣнчанъ вѣнчанъ,
 И вѣнчанъ то и вѣнчанъ,
 И не дадутъ вѣнчанъ
 И вѣнчанъ сирѣчь вѣнчанъ
 И сирѣчь вѣнчанъ
 Вѣнчанъ вѣнчанъ
 Вѣнчанъ вѣнчанъ

Заставь меняхъ про чужого
 Сырину почуе
 А не снѣ до вѣстѣхъ право
 В самахъ раздѣлахъ.
 То не было того ~~мѣста~~ давленъ
 Моимъ сполнахъ вину,
 Чтобъ нечестивъ была ~~справка~~
 Въ Святыхъ ~~коммуніонахъ~~,
 Отъ же ~~отомствъ~~ тебѣ даво!
 Годи дружию ~~милуе~~
 Снѣ побремъ; а давленъ
 Въ купонъ ~~судно~~ отъ
 То сядору. ~~отаритъ~~ ~~бѣтѣно~~
 Оудитъ ~~коло~~ ~~дѣтѣ~~,
 Лиа ~~вѣтѣ~~ ~~дружѣ~~ ~~намерѣ~~ ~~бѣтѣно~~
 Чоломъ ~~отдѣлѣ~~.

16
окт/срн
1945
С. мажмандов

КАВКАЗЪ.

искреннему моему другу Де Бальмену.

Кто бьет меня мои воды,
И огнем многим истощает меня,
И пытку идеи и мучу, оповещая...
Горючий брызги в.
Страна 1. —

Загорелся, горю огнем моего повести
Загорелся горю кровью полноты
Стопору брызги горюющего
Знаю, горю, горю
Но даю божий добрый ребра
И сердце разбиваю.
Разбиваю, ты не входи
Или брызги горю
Всю работу огню
И огню брызги.
Не входи, брызги, брызги,
Не входи, брызги.
Или брызги, брызги
Кодом, горю, горю.

Венного форм.

Remarks on 17th.

Provele mēch den Dyasna

привести к нулю.

Да відати соромно кривого помилки.

См. в. в.

Крытого отъема.

И баша мудару башину
Богот не гайтми.
Боримиз, моборимиз
Баша баш некараш!
За баш правду, за баш мадаш
И баша шайтанаш!

Урмат и сикатиле башини,
Баша не прощана не даде
Ни диноту ни не догмат за чаш
Не могаде тебе во кайи даде.
А во кайи!... кайи мушкетеру ни
Таманаш бошана шайтанаш!..
И одо башини мушкетеру
Там до високого престолу
Уш ни во гонимоту и сош.
До кайи во кайи ни мушкетеру
Додо ~~башини~~ башини и кайи почини!
Маш мушкетеру; башини, шайтанаш
Уш добро сани, баш у кайи!
Таманаш мушкетеру башини ош кайи
Баша баша шайтанаш у баш

Меданаш башини; ~~башини~~ башини ни башини
Урмат аш башини ни башини аш кайи
Диноту ни башини! башини башини
Башини ни за башини аш башини!..
Таманаш башини ни! ни аш башини
Маш башини башини башини
Маш башини башини!.. а башини!
Диноту башини ни башини башини
Башини башини до башини башини!
Урмат аш ни башини башини башини,
Одо башини башини башини,
А башини! а башини!... башини башини
Одо башини башини до башини
Таманаш башини башини башини
Во башини башини! урмат
Башини башини башини
Башини башини, и башини
Маш башини башини башини башини
Таманаш башини башини башини до башини
А башини башини башини на башини
Одо башини башини башини
Башини на башини! башини башини

~~Вот и ты, братишка,~~
~~не проважешься~~

Умней навстречу!.. во каюль дери

Дери то дай

и проваж в рай

Доро и рудно все за бери!

У каюль!.. сего то мы не вишеся?

И дери умней, ерпачу есень

Френсизуево начесть, проважеся

А то укари~~ти~~ проважеся

моду... ксехрва... а ти оиде

Змачи ерпачуево... но про~~важ~~е

мы не вишеся; дери каюль бачи

Шоу проважеся паркуево

Вот ты оиде. мы погодим!..

Годимому апостолу

Вот модиме братишка!

Судимому мигрива

Земодому проважеся.

Вот модиме на братови

Шкуру и надруку!

Змачи модиме погодимому

Дочу на погодимому.

Змачи модиме на погодимому

Змачи модиме на погодимому.

Собачи модиме на погодимому

на модиме на погодимому!

Вот модиме на погодимому

Христосе модиме бачи?

Змачи модиме, на модиме модиме

модиме... на модиме

Шоу модиме ^{змачи} модиме модиме

модиме модиме модиме

Дружбу, модиме, и модиме

и модиме и модиме модиме

и модиме модиме модиме

модиме модиме модиме

Змачи, за модиме, за модиме

Шоу модиме модиме модиме модиме

и модиме в модиме модиме модиме

и модиме модиме модиме модиме

Змачи модиме модиме модиме

Дружбу модиме модиме

Смачи модиме модиме модиме

Смачи модиме модиме модиме

Вот модиме модиме модиме модиме

Смачи модиме модиме модиме

Смачи модиме модиме модиме модиме

Смачи модиме модиме модиме

Смачи модиме модиме модиме

Свѣтъ и яснота!... и свѣтъ на мѣстѣхъ
Крутитъ, узнѣваетъ
Всѣмъ навѣрно; тѣмъ по дѣлѣ
Свои самыя горы
Остатки... Со вѣнъ вѣнъ
И поле и море.

И тебѣ заикамъ мнѣ дружи, ахъ
Мнѣ вѣнъ дѣлѣ! не за дѣлѣмъ
А за имъ кѣмъ, до вѣнъ промѣнъ
Кро въ до вѣнъ не кѣмъ. до вѣнъ вѣнъ
И мѣнъ вѣнъ мѣнъ мѣнъ отрутъ!
О дружи мнѣ дѣлѣ! дружи не вѣнъ!
Мнѣ вѣнъ дѣлѣ въ дѣлѣмъ вѣнъ
Мнѣ вѣнъ дѣлѣмъ мѣнъ вѣнъ вѣнъ
Разрѣнъ мѣнъ вѣнъ вѣнъ мѣнъ.
Вѣнъ вѣнъ дѣлѣмъ дѣлѣмъ мѣнъ
И мѣнъ вѣнъ вѣнъ вѣнъ вѣнъ вѣнъ.
А мѣнъ мѣнъ дѣлѣ
Мѣнъ мѣнъ вѣнъ

Свѣтъ мнѣ вѣнъ вѣнъ
Мнѣ вѣнъ вѣнъ вѣнъ.
Вѣнъ вѣнъ мѣнъ вѣнъ вѣнъ
Мѣнъ вѣнъ вѣнъ --
Мѣнъ вѣнъ, мѣнъ до вѣнъ!
Вѣнъ вѣнъ мѣнъ
Мнѣ вѣнъ вѣнъ вѣнъ вѣнъ
Мнѣ вѣнъ вѣнъ вѣнъ...
И мѣнъ, вѣнъ, мѣнъ,
И мѣнъ вѣнъ вѣнъ.

18
Мѣнъ вѣнъ
1843
Вѣнъ вѣнъ вѣнъ

Минуют дни минуют ночи,
Минуты миготы, мгновения
Блоснованья мнѣ, заснутъ очи,
Засынутъ души, сердце отойдетъ
И все заснуло, и все забыло
И я спавъ, не доживу,
И такъ по снѣгу вползусь
До вѣка не встану и не встану...

Дома де ты! Дома де ты?

Нѣтъ ни дома,

Тамъ дождя и снега дожде

То дни зима, зима!

Но даи опять дождю

Сурово замуровать,

И снѣгоу похороню

То снѣгу вѣдѣть.

Самовильев... а противники
Буроев не скажишь!

Но много Самовильевых
А Буроев один только!

И Демьян и Анисья подивившись
Ты же друг и управитель.

Ах вы ему Буроев еще
Уруши поставили

Умокалим же волосы бы
Что же давай Лиха дурить

Господи тебе...! кричишь, Лиха
Можь не смовильевым.

Противники* во пьесе тыши,

Но моховский не

Удаль народы. и на старцу
Можь не смовильевым.

„Вот это давай тыши...!“

Ты же ты Самовильев

Отвечай про Буроева...

„А давай давай Буроева
Можь не смовильевым
И ты же ты Самовильев“

* Поэзия. Временная. Куплет. на тему...
Поэзия. Временная. Куплет. на тему...

Противники моховские... „

Надо тебе не смовильев... „

„А давай давай... за давай давай...“

Взгляды и давай давай —

Взгляды и давай давай —

Бити — проводники.

Отвечай тыши Буроева.

Отвечай тыши Буроева...!

Ты же ты Самовильев в Буроева
Можь не смовильевым!

Великого ты того Лиха
Уже и не давай давай.

Стоишь въ днъ субботу

На горѣ высокой,

Готовишь укрепленье

Широкой сибирей.

Отъ черной воды до моря

Тамъ то вновь помыслишь

Что тебѣ, добромъ и умомъ

Изъ козачьихъ думъ дѣлать.

Вспомни души твоей божество!

Не такъ всего отъ насъ;

Моимъ намъ съообщенъ

Божествомъ орудіемъ.

Могучи вы, разгнѣваны

Вашъ грозный шурганъ,

Вотъ вамъ грозно угроза

Вашъ тебѣмъ и много.

Что и затрудна не надо вѣтъ!

Отъ насъ то божество!

Заканчивая съ собой

Сироту украинцу!

За тебѣмъ такъ и данъ

Черной-Донской

Наша кому не надо вѣтъ!!

На тѣхъ украинцахъ,

На тѣхъ сиротъ не отъ того

Ляда да вѣтъ!

Вспомниши Екатеринбургъ

Сироты сироты.

Отъ насъ то божество

Александръ другъ!

Мы все отъ насъ предъ тѣмъ

А намъ и вѣтъ.

Вспомниши Сироты не все то те

Тамъ и было насъ,

Что вѣтъ такъ не намъ

Вспомниши на насъ —

Мы помнимъ... насъ и сироты

Вспомниши такъ вѣтъ!

Вспомниши сироты не украинцы

Отъ насъ и вѣтъ!

Вспомниши такъ вѣтъ

Черной-Донской

Развильица... и отиде мѣ
вѣтѣмъ Зарянѣмъ.
И развильица мѣ вѣтѣмъ
Свѣтѣмъ прѣдѣмъ дѣвѣтѣмъ,
И помодѣмъ мѣ вѣтѣмъ
Не вѣтѣмъ мѣ вѣтѣмъ!

21
окт. 1945
Публикация.

и мертвымъ, и живымъ,
и немароденнымъ
Землянамъ мѣмъ вѣ Зарянѣмъ и мѣ вѣ Зарянѣмъ
Мѣмъ Зарянѣмъ
посланіе.

Аще кто пишет, аще много
боги, а братъ своею не —
на видяща, нощи сѣтъ:
Слово помяну, иже
Будетъ 4 с. 20

И аще кто, и сѣтъ,
Богъ божья мѣста,
И зрю мѣста помяну
И все помяну.
Много в мѣста помяну
И Богъ и мѣста помяну
На помяну мѣста помяну
И мѣста помяну
И мѣста помяну, и мѣста помяну
О мѣста помяну;
Куда мѣста помяну
Справда помяну.

[illegible]

Въ свои дѣти свои и правду
И сына, и дочь.

Человѣкъ свѣтитъ Духомъ,
Человѣкъ дружитъ Духомъ,
А въ претвѣди не чуется
Шукается добраго добра
Добраго свѣтлого, воли! воли!
Братерства братъ нево! неименъ
Неименъ, неименъ въ чуждомъ полѣ
И въ Духомъ приименъ
Великого слова, велику силу
Тамъ и бѣжитъ нево, крѣпится
Во богу создаетъ волю не именъ
Шлово въ неправдѣ пошло неименъ!...
И именъ въ Духомъ и именъ,
И именъ въ Духомъ и именъ,
И именъ въ Духомъ и именъ

И сонца-привды да зриваю
До кимсака земни нечисти
Притиса зриву!.. Звонъ звонъ
И вое мажорно да робю
Додамъ краденю добро,
Мою да оставлю ахотное
До святимъ горамъ Дняпро.

Охъ дѣла те отаюхъ шобъ не ахотимъ
Шобъ таяхъ и зовимъ до вое пороку
Не мажорно дитя мати до риданя
Не шумъ у бокъ вавои дитя.
И сонца не шумъ ахотного ево
на мети, широкъ, на вавои земни.
И шобъ не зривъ шобъ за ора
И не похиванъ ахотного.
Риданюмъ! Бѣдѣмъ шобъ
До шобъ вавои буде
Рокуюмъ не за дѣло
За кованъ шобъ.

Мажорно ахотного зриваю
И дитя не зриву!
И потиса оториска ми
Крѣво у вавои море
Дитя вавои... и ахотного
Рокуюмъ не ахотимъ.
Дитя не зриву братъ братъ
И дитя не ахотимъ.
И дитя дитя не ахотимъ
Сонца не зриваю
И вавои не ахотимъ
Вавои вавои!
Дитя не зриву! ахотного бѣдѣмъ
Бѣдѣмъ не ахотимъ.
Не дитя дитя вавои
Шобъ вавои ахотимъ
Не ахотимъ шобъ не ахотимъ...
До вавои око

Варшава или в сааму душу
Сидоро; поборо.
До жироула поболита
Чи на вает акурра,
Днаи гавидутб, и премудрости
По мургу одуритб.

Знаи вей вимавь таво вей таво
Дно и мудростб вей буга вей.
А то гавидутб на вей
И на вей, и на вей
И вей таво вей вей гавидутб
Нима! аминь аминь
Нима! и вей, таво вей.
Аминь аминь аминь
Аминь аминь!.. допре гавидутб
Маво таво таво?
Маво аминь
Маво аминь аминь

Аминь таво вей аминь
Маво аминь
Маво аминь, вей вей
Маво аминь!..
Золото вей
Омута вей.
Маво аминь, вей вей
«Вей! Вей!..»
Вей вей вей вей вей
Вей вей вей
И вей вей вей
Вей вей вей, вей
И вей вей, вей вей
И, вей вей вей
Вей и вей... и вей вей
Вей вей вей

Все узнали, а потом
Давды, комм. Брденко
И поческу выселили
Вся семья, покаяние
Тя до того и историко
Нашу семью прокляла,
Откуда мы заведомо?
Добре заведомо
Его министрскому показу
И заведомо
Может же и министр недоволен
Истине великой,
А потом вода из реки меле,
А вода, а крику!
И историко, и семья
Музыка тайно
А историко!... почма

Вот оно начало!
Мы же виллы не убои
Вот она же не Брутен!
Их же Брутен! и Поклещи!
Славян не забуду!
Их же виллы виллы
Историко и историко
Историко и историко
Степани виллы виллы!
Историко и историко
А вода на куте
Их же виллы виллы виллы
Историко и историко!
Историко и историко
Историко и историко
Историко и историко
Историко и историко,
Историко и историко,

Нелюбимые все тут
Кланялись колен,
Все поздравить... мы и считали
Тогда себя, что мы?...

Ты слышишь? Везде Святых!

Кому? зачем звать?...

Мои побегут, но об этом
Вам не надо знать.

Равно, подмошки, убого Москвы
Варшавские сны, ваниль
Земельные морщины, Лето, мажор.

Всего вы слышите, вы!
Самые сердечные, дорогие.

Но добры ходите в Крым
Мы лучше, хотя Святых ходили,
Казалось бы, да ^{всё} ~~не~~ догнать, не понять
А что это было и что то было.

Мне известно, что Святых
Всё известно.

Но Святых, Святых, Святых
Святых, Святых.

Правда! правда, правды
А ваниль, ваниль, ваниль.

И на Святых ^{мудрых} ~~мудрых~~ Святых
Картонных, картонных.

А вы и вы, вы
Святых, Святых.

И на Святых, Святых.

А ваниль, ваниль.

От земли, от земли.

Но картонные, картонные
Ваниль, ваниль, ваниль.
Будет, будет, будет!

А ваниль, ваниль, ваниль.
Картонные, картонные!...

Правда ваша Понсева (Пана)
Или и вас раздвинула!

Знаю от вас пробы свои много
Вам же за Москву и Варшаву
И всем своим перданы
Свои найданы свои славу!

Добромысь здровица
До самого края.

Зурно и вли. Свои дитя
Им проециалом.

Вам же наша пруды
Крови и зр. рибри. Творит.

Зро свити. Тв. лашу. Тв. доры.

Материца от
Собрания. Тв. очка.

Добромысь здровица

Ва кини. Тв. рибри.

Свиту. Тв. рибри.

Добро видит. Тв. рибри.

Некий тв. рибри.

Навн. Тв. рибри.

Крови. Тв. рибри.

Добромысь здровица.

Добромысь здровица.

Добромысь здровица.

Добромысь здровица.

Добромысь здровица.

Добромысь здровица.

Добромысь здровица.

Добромысь здровица.

Добромысь здровица.

Добромысь здровица.

Добромысь здровица.

И пылью накроюсь
И свою раскрою тень
По это матери забуде
Дного Бога каре
Мое дитя, умираю
Во дитя не умираю.
Грехи мои прощаю
И кляну землю
На всей земли безконечной
Всего долу.
Я родом Лог земли
Дитя забуду
Дитя в мире, тень дитя
Дитя не забуду
Я отдаю все до
Всю полноту.
Отныне мое имя
Славя, счастлив.

Отныне и вы прощайте
Мое все мое, мое
Вся природа, мое, мое
Всего мое
Перед всеми
Мое все, мое
Мое, мое, мое
Еще, еще
Обиженные, брати мои
Нам, моему брату
Нам, моему, моему
Дитя, дитя
Всего, дитя, дитя
Дитя, дитя, дитя
~~Дитя, дитя, дитя~~
И дитя, дитя, дитя
Всего, дитя, дитя
И дитя, дитя, дитя

Давидів, щодня

И оми ве добри слава

Слава, Шкряпана

И світв дасий невпераніи

Тамо за себе.....

Обишнудові брати мои

Моно васъ блаславо!

14

Донець, 6

1845

Ваша

ВЕЛИКІЙ ЛЮХЪ.

|Мстиславъ|

Положишь сии нивы сохотѣть на-
шамъ, подреманнѣе и порочнѣе и
поручиши сущимъ окрестъ нивъ.
Положиши сии нивы въ тридцать до
двухъ, похвалится гласъ въ
модель. тепелотъ 43 стр. 14. - 15.

Гирь души.

Яко смирѣ. три птешихи летимъ
Черезъ субботы и сими
На похвалѣмъ агити
На старій удерживъ; — „Бого престоитъ
мы твоего души а не нивъ,
А видимъ вадимъ Суде
Яко тои прокопу вадимъ нивъ.
Клибъ вилъ вадимъ прокопанъ
Людидъ у ринъ нивъ повнучемъ
Бо такъ смирѣмъ похвалъ Бого
Людидъ у ринъ нивъ повнучемъ
Яко все прокопанъ похвалъ
Яко прокопанъ великий нивъ. „

Москву пригласили!...
И вене медве и каледан
Донесла до доты —
Оту воду... кому и злого
видеть не подобно!
Батюшка, матица, себе, братца
Собаку отручил
Злого килитого вого!
Отъ зацо паранов,
Отъ зацо паре сестрички
И въ рѣи не пускитъ.

11.

А мене мои сестрички
За то не впустили,
Шо варава московскому
Кови не поима —
Во Батуриши, Дир вара и хави
Во Москву изъ Златови

И була же по дошитоку
Шо Батуриши савили —
Москва въ ков за павила
Хочевъ зубил,
Ималого и отерого
Во Вили поштили.
И мавъ турпави вандиласъ
У силанъ келетиласъ
Мазетиласъ... Ково мене
И сестри, и мати
Варигави обдывиласъ
Волного лавили;
И наину то наину
Мене обдывали
Одъ матерю не живов.
Шо виле и просиле
Московехо котитали
Шо и мене вбили.
Ни не вбили, а пущили
Москвиле нагрили!
Ни ому и сковили
На тину поштили.
Одми тилко и отакали
Во Батуриши коти!

И во тѣхъ дѣтяхъ поэтѣхъ
 Чужды государству
 Ихъ верстахъ нѣтъ нѣтъ Гюгоу
 А въ немъ злодѣю
 До дѣтства... а быть мнѣ
 Моемъ родномъ
 Какъ похвалъ непомню
 А и не помню!...
 И не зналъ, что и тѣхъ.
 Ихъ въ миръ соединилъ!
 Моемъ и дѣтства до дѣтства
 Не порази вѣнчалъ.
 А называли ихъ чуждымъ въ
 Моемъ покоѣнѣ.
 Ихъ въ дѣтствѣ не оставилъ
 На тѣхъ помѣнѣхъ,
 Но и не мѣня привѣщалъ
 Въ безвѣрнѣхъ оставилъ.
 А не давалъ и вѣнчалъ вѣнчалъ
 И дѣтствамъ у дѣтствъ
 Во вѣнчѣхъ въ вѣнчѣхъ
 Было похвалѣ.
 Уже и дѣтствъ раздѣленъ

И словесно въ словесны
 на земли въ попомни!...
 И въ нуду зрени
 И степенны козубъ нуды
 И дошъ митерю!
 И заны маны пералотъ
 И нъ самы, нудны?
 Мадутъ да те въ видны
 Сугамны водны!...
 Въ царствы мостовъ нуды
 Ковны нудны!...

111.

А в в Казани родинах
 Мне и не говорила,
 Моей памяти же сповиту
 На рукав пошлешь.
 Это идеал Катерина
 В Казани по димитрову.
 А мне же матушко, свидели
 На руки в димитрову.

И таялася; в разное
И время достигло?
И море из в тучах кони
На той савь болело?
Море таяло забавило
Ни Дюмье не победил;
И теперь дождя
Море показало
Море будило, а в сагара
Тянуло, и ~~и~~ и вь, савь
всеходы... и море таяло
Нарини савь.
И вь вь вь, ~~за савь вь вь~~... умиаунал
Мой духу не савь.
И таяло вь вь, вь одою вь
в вь вь вь.
От вь вь вь вь вь вь
И таяло вь вь
Вь вь вь вь вь вь вь
И вь вь вь вь вь вь
И вь вь вь вь вь вь
И вь вь вь вь вь вь
И вь вь вь вь вь вь

Мой вь вь вь вь вь вь
в вь вь вь вь вь вь
в вь вь вь вь вь вь
в вь вь вь вь вь вь

в вь вь вь вь вь вь
в вь вь вь вь вь вь
в вь вь вь вь вь вь
в вь вь вь вь вь вь
в вь вь вь вь вь вь
в вь вь вь вь вь вь
в вь вь вь вь вь вь
в вь вь вь вь вь вь

Пры воронь.

1.

Кравь! Кравь! Кравь!
Кравь вь вь вь вь вь
в вь вь вь вь вь вь
в вь вь вь вь вь вь
в вь вь вь вь вь вь
в вь вь вь вь вь вь
в вь вь вь вь вь вь
в вь вь вь вь вь вь

Д. В. Гарины Сина

Мла три злата го въздвигнах
Мла Лотоукиа протина.

111.

Хорго мостъ идеть корота
а кози поводи
Свѣтъ будо. Свѣтъ будо.

Отасъ приказы и метицы
вордъи го трекъ сторако, и ени
на мейку шо матори
Досердъ мичу уи тры.
Мовъ на маторъ поладуванъ,
Одъи на друку позаранъ,
Ничево тры асгиръ стиги,
Шо дудуванъ, дудуванъ
Акозъ поки мованъ погосъ.

1.

Оце тоби, а ко тоби,
Д. оце митанъ
Акозъ у Сибиръ: та въ одного
Докимити ваданъ
тро оновъ. отъ Савити
и а митъ прогосъ вичъ!

Ну а въ твои Московичи
Елихъ поамвигъ?
Ии короти и теперь миско

2.

Д. Вострицы миско
Дери указы на корвана
на одну дорогу...

1.

На Вичу на ковечу
Ну ване на робини...

2.

Да мистъ тачево въ одной верети
~~верети~~ ^{Дура} на душина...

1.

Мла не брими въ тибко мѣтъ
Мла и го го Фроисъ Свѣтъко Корбани
Шо и свѣтъко, поизде
на куану работу!
Напутниидъ! гевурманъ...
а ви мостипанъ!

Бекитурете въ Гарманъ,
Досавъчи погани!
Шо розмани го ричу прови
Мла въ Сибиръ засаванъ

Свое шлесту; то вми и ~~идет~~ содеи
Уже и затншались.

Ахъ дна вышлогова павла...-

2. и 3

А ты шо здорвни...?

1.

А дзучеа ваво пытитъ мене!

Вы шо и перодились

Днъ и отутъ шипкувала

Дна прова розивали!

Дывишь днъ! Кармизнава

Бачишь противали!

Днъ и думалотъ шо осв то мн!

А дзуче не догнни!

Въ колбодчки аже алевбимысь

Безперш келмики!...

2.

Отто днъ не догнни

Не таи риво вѣтали,

Шо дошито вѣтади...

А ты шо и про спиле!

1.

Утнисишь ты без мене

Из своимъ келдзими?

Кортими дноту! и спалила

Шовуу го пороидни;

А противъ шовбууу

И доидъ отойма.

А го вавимни козакани

Шо в выгробилие!

Кому и што не пиймани

Ке запродала!

Днъ и ашвушавъ, проклятушъ!

Думани го вѣданошь

Отъ отъ уже пошвала

Ки вѣтали пошани

И го шѣденого предудов...

Днъ и тоидишь творинось

Ахъ ~~шѣдено~~ днъ шѣдено...

Батуринъ спалила,

Сулу въ Ролини закатни

Днъ и тармивали

Козакани... а такии

Биросто козакани

Финилнидго заелии;

Келмани бурта

На Орли... на Ладочу
Тамъ сурты за суртовою
Вышивая, та царовы
Волости ситица.
И славного Глубока
Во торитъ задумалъ.
Откуда было свято!
Ахъ некто зидановъ.
Матере бояи в Реновици
Во мори зидановъ.

3.

И в тааи похвала
Во татарани похитила
Во мучительномъ похитила
Во Петрухого похитила
Два кельмица зидановъ.

4.

Та ты Добре каторжани
Тако каторжани за каторжани
У каторжани каторжани
Дово илганъ та и зиданъ
А во мори мори вранъ мори зиданъ,
Кого вранъ выведи мори?

Всего и во крепость зиданъ,
И доплываи отрану мори
Умудиваи похитила
Вранъ тыдо вранъ зиданъ;
Всего и вранъ мори зиданъ!
Всего и вранъ мори зиданъ
Мидово похитила.
Вранъ мори мори зиданъ мори
Добре вранъ зиданъ мори.

И в мори, а все мори
Тако похитила,
Во мори вранъ зиданъ
Во мори мори зиданъ.
Ото укажъ каторжани;
Та мори мори зиданъ,
И в мори и все мори
И вранъ и вранъ!
Всего мори зиданъ
Добра мори зиданъ
Умудиваи... во мори
Умудиваи мори зиданъ;
Все зиданъ, мори мори

Помни мнѣ милое.

Знаешь ли его полюбивша

А то иль же будет!

Она вѣстие нѣтъ, Кавказе

мнѣмъ прощайтесь,

А въ вѣстиван

и нѣтъ Давидовъ и Меланию

Всѣмъ прощайтесь.

И чѣмъ вѣстиван

Зорь нѣтъ вѣстиван.

О!... ~~Свѣтъ~~ и радосте

услѣ ~~Звѣстиван~~

услѣ Звѣстиван!

Ино вѣстиванъ нежданно,

А вѣстиванъ нѣтъ.

Радосте иль же вѣстиван

Всѣмъ будетъ вѣстиван!

Пометимъ!... — пометимъ

и мнѣмъ вѣстиван.

1.

Пометимъ нѣтъ и вѣстиван

по Давиду у мнѣмъ

въ нѣтъ.

2.

Пометимъ нѣтъ и вѣстиван

въ нѣтъ и вѣстиван

Звѣстиван.

3.

Нѣтъ дѣву да нѣтъ

Всѣмъ иль же нѣтъ

Всѣмъ иль же.

Три Лунны.

Одна мнѣмъ Звѣстиван

А третью Звѣстиван.

Иль же вѣстиванъ про Звѣстиван

Мнѣмъ вѣстиван.

1.

Ино мнѣмъ вѣстиван.

Иль же вѣстиван,

Иль же вѣстиван

Мнѣмъ вѣстиван.

2.

А вѣстиванъ? нѣтъ вѣстиван

Нѣтъ не вѣстиван

Мнѣмъ вѣстиван...

1.

Иль же вѣстиван

А мнѣмъ иль же вѣстиван,

Получивши и я надеюсь
наши родные читать,
Получивши... ой Богданов!
не могу написать сейчас
~~успеть~~ подлить только наметки
на свои черновики

Но концы не свиваю
про свое родство
но свиваю родство
выскакивает болло.

Ой Богданов Богданов ку
Ах бы была земля
у Колосовых гудимина.

Ах бы сердце при стили. —
Роты мои запродаю
Видови кинотин
Сильно и махунами
на чужой работе.

Винно братья мои выскае
меня покидаю
и многи мои многи
мои разбиваю.....

Недалье раскопав
не свое шукать

Атмита Бесолов моя дитя перевороты
недале идро с телом.

Эта получивши московские
Богданов Богданов
Получивши Богданов получивши
Богданов Богданов
Богданов Богданов
Богданов Богданов
Богданов Богданов

Начемерно Богданов
Богданов Богданов
Богданов Богданов
Богданов Богданов
Богданов Богданов
Богданов Богданов

Видно Богданов Богданов Богданов
Богданов Богданов Богданов

3
1843
Богданов

и истинно бережно

2.

Въ великий приход
Нашъ сегодня воиъ стачитъ!
Со твоею нощю
Божья нощь не сходится
Аи и нощь аи трояк.
Отъ де нощь по нощи буде!
Аи застываеиъ!
Дорога ради...

1.

ти нощь еиъ
лучше по нощи
Аи вистинно. Дель великий
Мне будено спити.

3.

И я нощь, по нощи
Мне будено спити.

Старцы нощь бережно за нощи;
Мне со нощь спити, нощи нощь
А нощь нощь нощь нощи
И за нощи нощи.

ХУЛЮДНЫЙ ЖРХ.

У великого нощь,
И в нощь не нощь
Дель нощь нощь
Дель нощь нощь.
Нашъ де нощь те нощи
И нощь нощь
Будено нощь нощи
Дель нощь нощь:
Дель нощь нощь; нощь нощь
И нощь нощь
Не нощь нощь, нощь нощь
Мне нощь нощь
И нощь нощь нощь, нощь нощь
И нощь нощь
И нощь нощь нощь нощь
До нощь нощь.

*

Въ эту ночь тайно
 Набравшись отваги
 Народом самою
 Ратными отрядами,
 У зря ~~хотел~~ тайно садиться
 Мечи и др. братья зрители
 Боялись из силе и братья др. братья
 Обоим: отати
 На верогу лупового
 На моторо
 Делать ты делай въ зря милой
 Прототипу и шидеу?
 Из силе зряе темном месте
 Из ты заиди, и
 Небы ките? Мот до тебе
 Мотом недовольна
 Наморяду, немы делит
 Из добрым паче
 Мотом делит делит
 Из небы делит?
 Неповае? Виде Лепове
 Дамиде не быта
 Из не делит позуре
 Лепоте выиде.
 Неповае, не мотом
 Оби мотом зряе

Изготовить предположились
 по этому предлогу.
 Не судите въ царского
 вѣстника войскою.
 Бо вы и сами не знаете
 что царьки почитъ.
 А кресты, что несутъ
 и дуги и шкуру
 за отечество!... Свободу
 отвѣта натуралъ.
 Духовный чинъ подставлялъ
 и издалъ за это!
 Тамъ же и Золоту гробовъ
 надгробъ надгробъ!
 Тамъ дамахи не воняли,
 разбѣи амуръ, воняли,
 да и тамъ въ нашей исторіи...
 Бразилия млада море!
 Да свѣтлого правды — воня
 разбѣи кинж не отали
 не роуке захватили
 Мавриксъ Кай дакъ
 Нордъ тилиматъ, не держали
 мучагого сы на,
 не разбѣи вѣли сердце
 Да своего правду.

Как раздольеюю небу
 Любави выношу.
 Долгому правдоу,
 Общому закону?
 И зачем вы мне дадите
 И выдумываете моды то правды.
 Изгнать, отгнать, отгнать
 Боже вы же будете
 Мы же вы же... дураки дураки
 И вы же вы же
 Дураки вы же, вы же вы же
 Мы же вы же вы же.
 Боже вы же вы же вы же
 Раздолье вы же.
 И вы же вы же вы же
 Боже вы же вы же.

Всего численности
17
Два с половиной
1845.

[illegible]

Не забудь же Катюгу твою
 Во московских дорогах.
 Не забудь же пожеланья
 Твои тупейший ревности.
 И Оценку моего зорко
 Моему долгу данно
 Мою дашь оценку и судьбу...
 Точно не подпримешь
 Бумагу эту; но все же
 Разрешить давай же.
 Неужто и быть не, ох и не так
 И впрямь дружины
 Милости все же
 Крестом же доведешь
 Именем великим, Братом моим
 Сказано судить
 Милости доведешь разрешителе
 Же крестом великим дадим,
 Сказано некое, ты не так
 Ах ты мой друг мой
 Мою не забудь, пожеланья
 Ох ты мой друг мой
 Не забудь же и пожеланья
 Ты же же и забудь
 Отно же некое! от же же
 Разрешит пожеланья!
 Отно же некое
 И забудь же и забудь

[illegible]

Аббасу заставить
Губовых и Кош.
Доконать мы заставим!..

Крестному моему
Немногомъ всею
въ Деметрѣ своемъ.

и помы тебе забуду
 и сру сн мн
 забуде аз буду помыслю тн
 забуде аз помыслю тн.

И в закъ мѣи отише
высоке муревыи

Смъ змѣѣно и доустан

Grades range ^a widely.

U wnode nary & kark moudure

Вотские дитя

Два кулачены вы, руды

при те постоје.

~~Крестовый~~
Полковник В. В. К. К.

Deuxième école

Богъ и нѣтъ и то и ато зана
Господи и

Затем не дано

Благословен! Благословен! твое званіе
В родити и звитомъ
И прозваніе Дитяи твоего
Ожиданіи нечеловѣка,

149.

Не помыслив о любви, не надеясь
 и не будучи им, бы,
 вечно и не считаясь с собой, не
 считаясь, не переставая.

Во псалтири и тѣмъ же
востанови Іаковъ.

Lele Tove Kaper sempre ben de
Vandura

Григорьевича Полиция.

et d'entre les de nosseigne
 pradyroinsle ena bo me blont

I should wish some,
 Wherever be pursued with Labor.

Воткну обводу
на отливке ие. Сидиш ие

В. В. Казанский / *В. В. Казанский*
Описание *Описание*

въ замѣчаніи нѣтъ,

Копия из архива
Копия из архива
Копия из архива

Судовъ своихъ прибуде

В добром станае мави
Г. 21

Aphenosodonta crassa.

19
Dunlop
1948

Baconer

Mr

Молитесь, а до того

И неукато Бога.

Моловаите, тавтаваите,

Каидеми првита.

И врижого злого кривою

Волю окротите.

И мене въ селби великий

Во селби волюйи новий

Незабудете поминуть

Недуги твои тихими словами.

25
декабря
1845
въ переписи.

ЕРИТЫКЪ.

| шафарикови |

Ванюшкин у суседа
Нору добру даю
Дам суседа; на чужбине
И похвалю отаме,
И забуду сирый пономь
И востру развѣтъ.
Всему пономь карасутом
А во пономь тмѣ,—
Искра огню великого
Тмѣ небрасе
Иде подпину, Ехъ той нестасе
Кому доми дас
Злого келу. Тмѣ искра
Тмѣ искра ~~тмѣ искра~~

Тымина доидана

Кироступи широкому

Там и сестры там.

Откуда и по тем запинали

Велику аисту. и сибирю

Сильно Славяне раздвинули,

и Тимодо, Тимодо утешили

Господица мотура бумо.

Полониски рину крову

Полониски. записаны.

А сибирские поварихи

и сироты раздвинули.

Вироталы укайдала

Славянки и дитя,

и забуги укавали

Что воли не дитя!

А на давниш поварихи

Искри брестови тина

Дотинивали доидана

руки твердыли та аиста; —

и доидана... просрива сел

на поемно сибирю,

Осень добрый аиста сибирю

Сильно брестови аиста.

и забуги молюдрю

Сибирю правды, воли;...

и Славяне сибирю аисту

воли, и наволи

Брестови до аиста

Брестови тину

А на Славяне и аиста сел

на великие купцы

на поемно все сибирские

Брестови,

и на аиста О.' Дубо' тину аиста

и ои риверны

и брестови брестови обидели

и поемно аиста

Сильно тина молю

наволи и воли.

и поемно в аиста аиста

Славянки рину!

Славь твою поблудре
Телу — Слабл наре!
Мо редать ты потахуты
По нумеру нли нуни
Нумеру правду. твою море
Славл наре!
Дитого вань Суде норе,
И потахуты норе
По нумеру нли нумеру
И по Добрым норе нумеру
Нумеру нли нумеру норе
И нумеру нли нумеру
Славь твою нумеру
По нумеру нли нумеру!
Мо нумеру нли нумеру
Славл наре нумеру!

Дитогань нли нумеру,
И нумеру нли
Нумеру — нумеру нумеру,
И по нумеру нли нумеру

Великого нумеру
Дитогань нумеру.
Дитогань нумеру, а нумеру
Нумеру нумеру.
Мо нумеру нумеру нумеру
Дитогань нумеру
И нумеру нумеру нумеру
И нумеру нумеру
Нумеру нумеру нумеру
Нумеру нумеру нумеру
Нумеру нумеру нумеру
И нумеру нумеру!

Камни, есони: побороны змуду-
цыи, си бжесть въ главу ула:
Отъ воеводъ бжесть сей, и себъ
дверей во оустья нашихъ.

Маломъ 117
отъ 22.

Круженье купавды и павды

На родъ замученый похитъ.

И на Аностовъ оуки похитомъ

Тарасъ воеда нашъ оидатъ.

Модного, кровно тучного

И ренъ укаимъ оидатъ!

Кубебный карю! судъ твѣи вуче

И вуче карюбный твое.

Розбоданы модыда

Друду побороны

Оуки карю твое оидатъ

И оуки и вуче.

Земли туче укаимъ оидатъ

И вуче карюбный твое.

Илиш кому раздуться
Омстятъ не отати
За Евгеніе правды
За тебѣи моды!
Аиша кому! Боже! Боже!
И тогда и небудо?
Аи не отати сѣть вѣнчати
Ковескоу Кирю.
рознидухъ тры коро на
на сроднѣ тма рн!
рознидухъ! Бино шовъ
на мѣстѣ и на мурн
Бино шовъ мои Боже
ко твѣдѣ рнн!

Во мнѣ господи живи
Закнѣ роствитого на древе
И вѣдѣ апостоловъ святыхъ
Боготри и Павла особеннѣ
Мѣхъ прозрѣшихъ то зримъ
Свѣтлого Божного сіево
рабамъ божіимъ.....

Великие слово, живое и не мидет
 Отдохнуть от кари, у святому фру,
 Защо ~~предидом~~ ^{предидом} защо ~~на карави~~ ^{ти карави}!
 Своида и покарива и добри и дисти?

Заче гасишь их доброту,
И востанут пороги судьбы
Наидеиших ихих нощей!...
Спогнутае моды деи нощей!
Розгнутае ружу змидеи нощу
Спогнутае нощу змидеи моды
А не поимеише нощей!
Розгнутае, Катя, в нощей
Все нощей все нощей
Моды в нощей нощей
И нощей нощей нощей
Свои нощей!... нощей, нощей,
Все нощей нощей, нощей, нощей
Свои нощей нощей нощей...
И нощей нощей нощей!
От нощей нощей и нощей нощей
Нощей нощей... и нощей
О нощей нощей нощей нощей
От нощей нощей нощей нощей
У нощей нощей, нощей нощей нощей
За нощей нощей, нощей нощей нощей
О нощей нощей и нощей

И в нощей нощей! нощей нощей.
У нощей нощей нощей нощей
Нощей нощей нощей нощей!
И нощей нощей нощей нощей
Нощей нощей нощей нощей... нощей нощей
Нощей нощей нощей нощей нощей
Нощей нощей нощей нощей
Нощей нощей нощей нощей нощей
Нощей нощей нощей нощей нощей

Нощей, нощей нощей нощей
Нощей нощей нощей нощей
Нощей нощей нощей нощей
Нощей нощей нощей нощей
Нощей нощей нощей нощей
И нощей нощей нощей нощей
И нощей нощей нощей нощей

И нощей нощей нощей нощей
И нощей нощей нощей нощей
И нощей нощей нощей нощей
И нощей нощей нощей нощей
И нощей нощей нощей нощей

Да дигнемо гласъ! — смисляемъ
 Дѣло за Царство наше! — на пылающа
 Лѣно мнимъ, — вѣра на осмѣло
 Душою наше! — Милостивъ! — Все на орошѣ
 Моемъ — вѣдоу и крѣпко поспѣваемъ!
 О чуждъ! — Де твоихъ дѣла! —
 Дѣла въ твои — смѣхъ — похвалы — на
 Моемъ — Царствѣ — вѣра — на
 Або — вѣра — на — дѣла! —

Дѣто въ Синодѣ на рукахъ
Дто тѣмъ, Вѣрѣ на оснѣ
Тѣмъ сѣмъ Милость! Все на охоту
Мовъ Гадъ у Крѣпъ моститъ!

O' ready! De mbole dyma. 19

Дивись же свини поважно
моє Сирингмає воговіть
Або великого Атигу!

Мор Сагундуну

Або великого Атишу!

У Лепузу ауто шмарицаѣ,
 У Чесови, и Висомахи
 И тоу собоу Мачевицаѣмъ
 У Ломоу лавати! не до тѣмъ
 Дукаѣмъ во Комастачу и Косачу?
 "Шубо Божь! Шуба Дукаѣмъ!
 Братъ и сестра не Божь!
 И докучу отъмѣти Гусиѣмъ
 И вѣрбу нѣхъ не сѣмѣ шубо!....
 И Гуси Гуси прѣбываѣмъ
 Маѣмъ Дукаѣмъ Шубома....

и Цесари, и Виссочив

и твои соборъ Ты еси и правъ

Угроза мести! не дожить
Знаешь!

Звукъ въ поестеннѣ и въ ономъ звукъ?

Живь Богъ! Живь душа моя!

Братъ и смерти не боюся!

И Докладу отъ насъ съмъ братъ

It bawlsy with the chrome anemo!...

И ради Буса проводились

Маво Диты Батубка...

Возвратили ~~в~~ Константину

Рано въ чм дворни.

Белградъ Князьства

Глину та хрвоу

Мовъ дуванъ въ Европѣ

И прелесть во мѣна.
И тѣмъ. Бѣгомъ.

И в изречении: "и Супрематство"

Губернские правы

На судъ всечестыи вы

Противъ Ариэти. свары, толмача

Illo palle, mo vire

Дать та ордера у теботори,

450 sinden by anoni...

и, вообще развить защитно!...

Может быть среди людей

Ливанского, — у Кайндина

Стать Бюро передавати!

И окрестности

Орманы очина.

Загрудилась, побилизилась

Мелкие озерца.

Миромна — того мене
Ти на пуно познани?
Ти двинули на Кайдаки...
"Мови мене смийся..."
Зидюкого за шитими
Зидують заривили.
"Ты кричишь! ты кричишь!"
Ты сімєя рожени!
Усобица розбиваєть
Обитими воли —
Не приймешть!... "одно слово."
Ты болють проклятий!
Ты кричишь! ты кричишь!..."
Редими прелесті.
Ты усобице!... "одно слово"
Ты вили проклятий!...
Падивави Тув на Гіані
Ты і вилі мови за пам'яті!...
Діо Вороті! тоборони!...
Мови об'єднали.

Автодафе! автодафе!..
Зуртотом заривили.

Кинути ниво Бенкетовани
Завици, Бурони... ви нива
И нива Туса прокляти
Авот нива Дворони дивили.
И скити на стави... и дуть мови
Завици за Туса. за загорі
Червони сонці авот сорити,
И сонці доки подивили
Що дудуть за привидення творити!..

Задворонили в усі дивони
И повели туси
Не Сомови у Кайдаки
И нестремували...
Перед ^{оцями} Котроном; стави на іму
И молитву діє.

„О Господи милосердный
Но и за подвиги
Очи мои молятся? твоими молятся!
За нас тебе судящих!
За нас тебе родниковость!
Молды! добры молды!
Молитесь!.. невольники
И за вами те буде!
Молитесь! молви звори
Брижливый во овачах и в урдах
И пазори розпутным.
Ви зори, аи муря
Не свавольств. родникосте
Горное море
Крови! крови, за детьми вешахте,
О зори! о зоре!
Ово де крови! во Гелетяхе ризах
Из мотин очи... ~~молитесь!~~
Уши крови... „Памы! памы!“
Крови! Крови зоритъ.“

Mo e ga modibe

Защо мене судятъ!

Моды! добры моды!

U gædme me fyde!

Пришли въ овсян. и мука.

или голые, или смуглые

Терное море

O zore! O zore!

Har motion on... [redacted] ?

Гам крови... "Немы! немы!"

Кривош. Кривош оорытуб.

Криву воню!... и дамо мѣ

Молитеся! молитеся

Господи помилуй

Прости ты иль бо непростить!...

Там и почитать отамо!

Может собачки ^{Кана оленя} привозят ~~Кана~~ ^{Кана} ~~ностры~~

Красота не взи стана.

Богородице шибъ аевилуфъ

Бидного уѣмъ

Зна не повисе на копрони

Або на міаху.

Горюхою олоуб, дыауво аумнепо

U novum proli & p.

U Sacramentu na Miazmu

Terborgh's guide

Дирекции моде: Михаил Чернышев

и те Деум спивали

розійшлись. по турнезях

и турнезях

и домъ и мнѣ, какъ похиль.

Малого омилого

Діи мнѣ хан. Взяли землю

и нудъ постри, и знес

Дивились въ праху. отанъ буре

Ховици оудни

Ванамъ... то Боного

Слова не стали,

~~Слова не стали~~ ~~но~~

Невидимы же винитатъ

Орелъ и зъ задатри

Винилъ еде и розлине

Высоку тмари.

Сайдуанъ мнѣ, рознестимы

Мовѣ тмѣ вогроне.

де кровавого того света.

Полнѣ и баромъ

розвернувшись забудьтася

и едни неслалотъ

Семкестуротъ, тмѣ и мнѣ

те Деум спивалотъ,

всѣ зробили... по стуривитъ

Очѣ надѣ еомового

Старий вминки де табарива

Мамуль бунавого.

10
октябрь
1845

С. Мухоморовъ

Шановний друже! Цю книгу не можна читати без глибокого хвилювання і роздумів... Перед тобою автографи славновісної рукописної збірки Тараса Григоровича Шевченка «Три літа». Це одна з найбільших реліквій українського народу, найяскравіший документ подум'яної творчості великого поета-революціонера.

До збірки «Три літа» Шевченко переписав свої твори періоду трьох літ: 1843—1845 років, твори, у яких з особливою силою відбився протест проти самодержавно-кріпосницького ладу. Власною рукою поета начертані тут такі його шедеври, як «Сон», «Кавказ», немирущий «Заповіт» та інші (всього 23 поезії).

Саме за ці революційні твори цар жорстоко розправився з поетом.

Вірші збірки «Три літа» становлять єдиний ідейно-тематичний цикл. Революційна спрямованість більшості творів цієї збірки виключали будь-яку можливість легального їх надрукування в умовах російського самодержавства. Ця збірка розрахована на нелегальне, таємне поширення в рукописних списках.

* * *

Збірка «Три літа» є чистовим зведенням творів Шевченка 1843—1845 років*. Це альбом in folio на 106 аркушів жовтуватого паперу, погано виробленого, в простій картонній темно-зеленій оправі.

Поет любовно оформив збірку. Заголовок альбома, а також заголовки окремих творів виконано в стилі каліграфічного півуставу другої половини XVII ст. На форзаці альбома та на титульній його сторінці є кілька ескізів олівцем. Тут зображено пророка, чабана, якісіє карикатури. Серед останніх виразно виділяється шарж: пихатий жандармський офіцер.

* Тут і далі використано коментарі до академічного десяти томного видання творів Т. Г. Шевченка, т. 1, та матеріали збірки «Пам'яті Т. Г. Шевченка», Вид-во АН УРСР, К., 1939.

Аркуші альбома списані з обох боків. На кожній сторінці простим олівцем відросло широкі поля. У текстах віршів є незначна кількість авторських виправлень чорнилом і олівцем. Виправлення чорнилом зроблені в процесі переписування, олівцем — слід гадати, дещо пізніше.

Важко точно визначити час написання альбома «Три літа». Перший вірш, яким відкривається збірка («Чигрине, Чигрине»), датований 19 лютого 1844 року. Отаже, альбом був початий не раніше цієї дати. Остання дата — 25 грудня 1845 року — стоїть під віршем «Як умру, то поховайте». Незважаючи на те, що в альбомі ще залишилися чисті аркуші, поет переписав твори 1846 року («Пілея», «Русалка») до нового зошита, за характером паперу однотипного з альбомом «Три літа». Все це дає підставу орієнтовно датувати закінчення роботи над переписуванням поезій до альбома «Три літа» початком 1846 року. Подорожуючи по Україні, поет мав його при собі.

Задумано збірку як зібрання творів у хронологічній послідовності їх написання. Ця послідовність у збірці, однак, не завжди дотримана, слід гадати, через відсутність у поета окремих автографів під час випускання віршів у збірку. Порушення хронології, незначна кількість поправок у текстах творів свідчать, що поет до даної збірки переписував уже викінчені вірші і, можливо, через певний час після їх написання*.

У факсимільне видання збірки «Три літа» ми включили й автограф славнозвісної поеми Шевченка «Бретник» (Іван Гус), оскільки вважаємо, що цей твір органічно входить у комплекс даної збірки. Папір і формат рукопису «Бретника» ті самі, що й у збірці «Три літа», час написання очевидно той же: однаковий почерк, спосіб розлінування паперу, також оформлення. Чим же пояснити, що Шевченко не вписав поему «Бретник» в альбом «Три літа»? Можливо, що в потрібний момент автографа цієї поеми не було у Шевченка під рукою. Можливо, зошит з «Бретником» входив до складу альбома «Три літа», але потім був відокремлений від нього. В усьому разі і за змістом і за формою рукопису «Бретника» належить до одного циклу збірки «Три літа».

Поезії, що входять до збірки «Три літа», були написані Тарасом Григоровичем у різний час і в різних місцях його перебування. Вірш «Розрита могила» складений у жовтні 1843 року в селі Березань, на Київщині. Всі інші твори написані протягом 1844—1845 років; з них на Україні — 11; в Петербурзі — сім, у Москві — один («Чигрине, Чигрине...»).

* Закінчення поеми «Великий лях» (від слів «Копавте дель...») поміняно підписи в іншому місці (стор. 75). Шевченко позначив це місце «ірковою», щоб під час друкування збірки виправити помилку.

Альбом «Три літа» має трагічну історію. Цілоком тасмо, зовсім неіристуно для людського ока, ця збірка десятиліттями перебувала в сховищах Третього відділу «ласної його величності канцелярії», а далі — понад півстоліття — в архіві департаменту поліції. Автограф поеми «Бретник» також потрапив до III відділу, його спіткала доля, аналогічна до збірки «Три літа»*.

Царизм живив усіх ахадів, щоб полум'яне Шевченкове слово не дійшло до народу. Сторінки «буквітної» збірки були старанно прошиті, пронумеровані, опечатані сурчимою печаткою... Після революції 1905 року Шевченкові автографи було передано до чернігівського «Музею українських древностей», але широкого доступу до них не було.

Велика Жовтнева соціалістична революція визволила із залізних лещат царської жандармерії рукописну спадщину великого Кобзаря, зробила її надбанням українського народу і всього прогресивного людства. За постановою Радичського уряду автографи поета-революціонера, в тому числі збірка «Три літа», зберігаються у відділі рукописів Інституту літератури імені Т. Г. Шевченка Академії наук УРСР.

* * *

Роки 1843—1845 були періодом могутнього піднесення творчості великого українського поета. Саме в цей час він виростає у полум'яного трибуна закріпаченого селянства, непохитного борця проти дворянсько-поміщицького ладу і самодержавства. До голосу поета прислухаються всі Росія: вірші його в численних рукописних списках поширюються в різних кінцях царської імперії, їх перекладають іншими мовами, виступають у текст революційних прокламцій.

У творах збірки «Три літа» кишить нестримний гнів і обурення поета-борця, пристрасний заклик до повалення царизму і кріпосництва, патхнення мрія про світле майбутнє народу. Це були найкращі вірші безневинної, підпільної літератури середини 40-х років XIX ст.

Глибокою революційної думки, вогнем своїх закликів поезії Шевченка сиривали потрассаче враження. «Тарас Григорович», — розповідав у своїх спогадах Микола Костомаров, — прочитав мені свої недруковані вірші. Мене обдало жахом... Я побачив, що муза Шевченка роздирала завісу народного життя. І страшно, і солодко, і болісно, і захоплююще було заглянути туди! Тарасова муза прорвала підземне

* Під час арешту 1847 р. до III відділу потрапив також зошит (однотипний з альбомом «Три літа») автографом «Бретника», в який поет переписав поему «Осіка», балади «Русалка» і «Пілея», а також передмову до нового задуманого видання «Кобзаря» 1847 року. У поемі «Осіка» та в передмові до нового «Кобзаря» є чимало місць, підкреслених чинювниками III відділу.

експліція, кілька віків замінене багатими замками, запечатане багатими печатками, засипане землею. Тарасова муза сміливо вийшла зі своїм невгасимим світочем і відкріпає за собою шлях і сонячному промінню, і свіжому повітрю, і дошпитості людській... Горе сміливо поету! він забуває, що він людина; і якщо перший зажується ступити туди, то може впасти...»

Свої поезії із збірки «Три літа» Шевченко читав Костомарову, очевидно, десь на початку 1845 року. «Був чарівний весняний день» — пригадував пізніше Костомаров, — ніколи не забуду цього дня. Шевченко приніс в кишені зошит своїх ідеї ще не друкованих віршів, читав їх, привів мене в невимомне захоплення і залишив свої твори у мене. В іншому місці Костомаров додає: «Найсильніше враження зробив на мене «Сон», неопублікована, антицензурна поема Шевченка. Я читав і перечитував її усю ніч і був у найбільшому захопленні».

Ще в Петербурзі і в Москві Шевченко був зв'язаний з кращими представниками передової Росії. Вони бачили в особі українського поета видатного і послідовного демократа, який самовіддано служить народові. Повернувшись на Україну, Тарас Григорович одразу став у центрі передової суспільної і художньої думки. «Я знайшов знаменитого Кобзаря», — писав П. Куліш, — оточеного глибокою шановою від представників місцевої інтелігенції».

Для прогресивної української інтелігенції, для культурних сил народу Шевченко вже в першій половині 40-х років став справжнім володарем дум. «В Шевченкові», — писав П. Куліш, — публіка бачила поетичного діяча народної свободи». Ще яскравіше висловив це М. І. Костомаров, зазначивши, що Шевченко був не лише живописцем народного побуту, не тільки співцем народного почуття, народних дільн, — він передусім народний вождь, нахненник нового життя, пророк».

Популярність Шевченка в народі швидко зростала. Твори його справляли величезне враження. В листі до П. Бодянского (1846) Куліш писав: «Про Шевченка розповідають дива-диви. Він, кажуть, написав поему «Іоани Гус» і численну кількість віршів, що їх малоросіяни знають вже напам'ять».

За багатьма спогадами, Шевченко, відвідуючи в Києві із інших міст літературні вечори, читав свої твори із збірки «Три літа»; зокрема є відомості, що поет на одному такому вечорі читав поему «Кавказ», в іншому місці — «І мертвим, і живим...»

Тарас Григорович безпосередньо в народі, серед кріпаків, провадить розмови, читає свої твори. Привітлений люд тягнеться до нього, уважно прислуховується до його настанов. У спогадах Д. Демича, який працював землеміром у князя Кейкутова (село Бігачі Городнянського повіту), зазначається: «Хоч Шевченко і недовго перебував у володіннях князя, він викликав до себе шкуру повагу двірні й крі-

паків. Одягнений поет був вбого... все майно його містилося у невеличкому старенькому чемаданчику. Але зате ця людина була дуже багата розумом і невечірньою любов'ю до трудящегося люду. Кожного вечора, після денних робіт, навколо поета збиралася вся двірська служба княжого фільварку. Шевченко щось читав або розповідав і до того так цікаво, що всі слухали його з величезною увагою... Привітний і охочий до розмови з простими трударями, Тарас Григорович помітно не любив лишатися довго з панями; він уникав княжого палацу, хоч його туди й часто запрошували, тим більше що до князя приїздили сусідні поміщики, які прагнули, як на дивовижку, подивитися на славнозвісного в той час Кобзаря».

На підставі спогадів осіб, які зустрічалися з поетом в середині 40-х років, Ф. Сірко писав: «Шевченко передавав свої думки просто серед народу... Збирав він округ себе цілу громаду людей, розказував їм про українську історичну старовину... як парцеля Катерина завезла на Україні кріпацтво, як земля українська дісталася в руки П. любовникам і байстрюкам. Найбільше доводилося Шевченкові говорити про кріпацтво сучасне, про те, що терпить народ від панів, чиновників, царів...» П. Мартос у своїх спогадах відзначає, що «Шевченко у віршах і на словах — усякий проповідник обурення». Городничий міста Лубни (на Полтавщині) підполковник Андрєєв у своєму «вспомоданійшому» доносі Миколі І атестував Шевченка як «відомого підбурювача», який «намагається роздмухати вогонь заколоту і кривавих заворушень, підняти народ супроти законної влади».

З перебуванням поета у Кирилівці й поширенням його творів зв'язували пізніше заворушення селен 1848 року (під час проведення інвентарної реформи). Про ці заворушення доносили пів Г. Кошпид, а перекладний заговорювальний предводителю дворянства просяв київського генерал-губернатора надіслати військ».

У другій половині 40-х років авторитет Шевченка (як поета і громадського діяча) був досить високий і на західноукраїнських землях. Особливо яскраво виявлялися суспільно-політична роль поезії Шевченка в часі розгортання революційного руху 1848 р. в Австро-Угорщині.

Є відомості, що вже в 40-х роках деякі Шевченкові твори поширювалися в рукописних списках і на селах. Знайомий поет, історик й етнограф М. Маркевич в поденнику спеціально занотував, що Шевченкові поезії «стали улюбленим читанням українських селян на Правобережжі». Варфоломій Шевченко пригадує, що в 1845 році сам Тарас Григорович читав поему «Кавказ», від якої у слухачів полосся «піднялося диво», а Варфоломій почав був умовляти поета, щоб той не дуже «забрався у хмари».

Чинючись, пани тремтіли від жаху, коли їм доводилося слухати поезії Шевченка. В. І. Асочевський розповідає: «Він (Шевченко,—

6. Ш.) заходився читати вірші, які наробили йому потім багато біди та лиха.— Ех, Тарасе,— говорив я,— та ну-бо, почитай! Ти ж богу, не доведуть тебе до добра оті погані вірші! — А що ж мені зробіть? — Москалем (солдатом.— 6. Ш.) тебе зробіть.— Нехай,— відповів він, одчайдушно махнувши рукою.— Слухайте ж не крапу! — І знов зачитав. Мені ставало ніяково. Я поглядав на сусідні двері, побоюючись, щоб хто не підслухав нашої занадто інтимної розмови. Вийшовши на хвилинку з кабінету, де все це відбувалося, я зловів мому слугі зайти до мене через деякий час і доповісти, що, мовляв, кличе мене до себе (губернатор.— 6. Ш.)... Гості зашляпили мене». Врешті опія сміливість поета, його відвертість і нестриманість в оцінці сучасного йому суспільно-політичного життя. Студент Ю. Андрузкий пізніше на свідстві показував, що Шевченко «всіх монархістів називав підлотою».

Твори Шевченка ставали важливим знаряддям виховання революційної свідомості мас. 6. Ганненко пригадує: «Тодішня південноруська молодь заучувала напам'ять вірші Шевченка, які розходились по Південній Росії в багатьох зошитах, а задоволенням переписувалих». М. Шигарін пригадує, що в 40-х роках «вірші Шевченка читалися в багатьох гуртках з найширшим захопленням. Дехто тоді чинив український мови тільки для того, щоб мати можливість читати і розуміти Шевченка».

Твори Шевченка, які увійшли в збірку «Три літа», мали величезне значення для формування першої на Україні таємної політичної організації — Кирило-Мефодіївського братства. Ліве, найбільш прогресивне крило цієї підпільної організації розглядало твори Шевченка («І мертвим, і живим...», «Бретню», «Як умру, то поховайте», «Холодний Яр» та інші) як високий візирець, на який воно значною мірою орієнтувалося. Разом з тим провідна, права частина братства з острахом дивилася на «неучуваний радикалізм», проголошуваний Шевченком, і якомога від нього відрешувалася.

Тарас Григорович, зі свого боку, рішуче підтримував антицаристські та антикріпосницькі тенденції в програмі братства, з гнівом і огидою осуджував ліберально-консервативні засади П. Куліша та його однодумців, вказував на мерзенисть будь-яких поступок царизму та кріпосників.

М. І. Костомаров пізніше у автобіографічних записках пригадує: «Коли я повідомив Шевченка про існування гуртка (тобто Кирило-Мефодіївського братства), він одразу ж виявив готовність пристати до нього, але поставився до його ідей з великим запалом і крайньою нетерпимістю, що було причиною багатьох суперечок між мною і Шевченком». Студент Ю. Андрузкий на допиті зазначав, що «Шевченко был неумеренным представителем малороссийской партии в Славянском обществе».

Про значний вплив Шевченка на студентську молодь, яка увійшла до складу таємного товариства, чимало розповідається в спогадах сучасників. Студент Ю. Андрузкий, член Кирило-Мефодіївського братства, тоді ж, в 40-роках, так висловив високій шілет молоді до Шевченка:

Сказав мені, батьку,	Дивимось, і серцю
Що діється з нами —	Вирішє в судьбу.
Як на тебе гнівом,	І нам дається доля,
Мов не ті станем.	Навіда Україну!
Ясним очима	

З не меншим захопленням характеризував благородну патріотичну діяльність Шевченка в 40-х роках інший учасник Кирило-Мефодіївського братства, студент О. Навроцький:

А ти ж, рідний тату,
Приймав нас всіх утору,
Приймав до лат.
Сказав слов'яни всіх докупил
У сім'ю велику.

Найбільш радикальні перагравці в своїй пропаганді використовували проияні революційною пристрасною художні образи Шевченка, зокрема таких його негетельних творів, як «Сон» і «Кавказ». Літературна діяльність українського поета ставала важливим чинником визвольної боротьби і українського і російського народів. О. І. Герцен наголошував на тому, що Шевченко був не тільки великий поет, а й «політичний діяч, борець за свободу».

* * *

Відзначаючи революційну літературно-громадську діяльність Шевченка в 40-х роках, не можна обмежувати її лише рамками Кирило-Мефодіївського братства. І поза межами цього гуртка провадилася у той час на Україні підпільна антицарська діяльність, зокрема в колах передової студентської молоді Києва, Харкова, Чернігова, — де авторитет Шевченка був високий. Характеризуючи громадсько-політичні настрої молоді української інтелігенції в середині 40-х років, П. Куліш писав П. Плетньову в Петербург: «В адеміей молодежи, окончившей университет, и пашел страшное волнение умов и готовность на самые эфемерные затеи».

Не можна також обмежувати діяльність і вплив Шевченка лише колами української молоді. Немає сумніву, що революційні зв'язки поета з передовою інтелігенцією Петербурга і Москви не припинилися і після того, як він повернувся на Україну.

Своїм значенням твори Шевченка вже тоді вийшли за межі України. О. Чужбинський, відвідавши в середині 40-х років Кавказ, пере-

кованся в тому, що й там поширені твори українського поета. Відомо, що Шевченко через Миколу Савича передав у Париж Адаму Міцкевичу автограф поеми «Кавказ». М. Драгоманов пізніше писав, що передові громадські кола у 40-х роках «мали свою програму не тільки у знаменитому листі Бєлінського до Гоголя, але й у думках Шевченка».

Своїми творами Шевченко закликав народ, кращі його сили, на боротьбу проти паризьку і кріпосництва, за соціальні і національні вивільнення. Єдиний шлях цього вивільнення поет бачив у революції, у насильственому поваленні самодержавства. І ці заклики Шевченка знаходили відгук і в Росії і на Україні.

Про величезний суспільно-політичний резонанс літературної діяльності Шевченка в 40-х роках є чимало яскравих свідчень. Так, М. Момбеллі, активний петрашевський, знайомий українського поета, в щоденнику (після арешту Шевченка) записав: «Малороссиєние же, более знакомые с условиями местности, даже сильно не одобряющие поступка Шевченка уже потому, что он не удался, признают его план совсем не так недешевым, как это может казаться с первого взгляда... Сыны Малороссии говорят, что стоит только расшевелить... так уж трудно будет успокоить их, пока не доберутся до своего, не исполнят, что заветли. С восстаніем же Малороссиі зашевелили бы и Дон, давно уже недовольный мерами правительства. Поляки тоже воспользовались бы случаем. Следовательно, весь Юг и Запад России взялись бы за оружие».

Це, безперечно, тільки окремі натяки, які все ж підіймають завісу над дуже важливою стороною діяльності Шевченка у 40-х роках — його підпільною роботою і розкривають значення його творчості як фактора, що сприяв формуванню визвольного руху на Україні. Агент III відділу І. Ліпранді у своїй «Записці», однією протиурядовою діяльністю гуртків Петрашевського, спеціально відзначав наявність на Україні революційного підпілля і велику роль у ньому Шевченка. Ліпранді вказував, що в колах петрашевців «был рассуждаемо о частных особых мерах: как действовать на Кавказе, в Сибири, в Остзейских губерниях, в Финляндии, в Польше, в Малороссии, где умы предполагались находящимися уже в брожениях от семян, брошенных сочинениями Шевченко».

М. В. Буташевич-Петрашевському на допиті в III відділі було викриміноване таке характерне звинувачення: «Антонелли показав, что вы, рассказывая ему об открытии бывшего в Киевском университете заговора, в котором был замешан некто Шевченко, сказали, что, несмотря на неуспех этого предприятия, оно все-таки пустило корни в Малороссии, чему много способствовали сочинения Шевченко, которые разошлись во множестве и были причиною сильного волнения умов, так что и теперь Малороссия находится в брожении».

* * *

5 квітня 1847 року Тарас Шевченко був заарештований на правому березі Дніпра, біля Києва. Біограф поета О. Кониський зазначає, що на Шевченка тут чекав сам київський губернатор Фундуклей в супроводі численної зграї жандармів і поліцаїв.

В терміновому повідомленні губернатора III відділу від 6 квітня 1847 року було сказано: «Художник Шевченко при возвращении из Черниговской губернии был задержан вчерашнего числа у вьезда в город Киев». Серед речей, відібраних жандармами у поета, були «рукописная книга с малороссийскими собственного его сочинения стихами, из коих многие возмутительного и преступного содержания», «книга писанных стихов под заглавием «Три літа», «связка стихов, писем и разных бумаг», «маленький альбом со стихами и рисунками».

Одразу ж київський жандармський полковник Белоусов доповідав по інстанції про те, що в Шевченка знайдено «тетрадь, самим им написанная, с возмутительными стихами. В стихах под названием «Сон» дерзко описывается высочайшая его императорского величества особа и государыня императрица».

Розповідають, що коли 5 квітня Шевченко, в оточенні жандармів, перепливав на паромі Дніпро, примуючи до Києва, один із його знайомих поешки запропонував поетові кинути його чемадав (де знаходилася рукописна збірка «Три літа») у Дніпрові хвилі. Але Шевченко відкинув цю пропозицію: «Не треба, нехай забираться!» Отож, навіть йдучи в руки жандармів, поет не міг принищати, щоб плід його напруженої, самовідданої праці, його полум'яні заклики до народу були знищені. Поет вірив, що його твори стануть-таки зброєю народу, що прийде час, коли ці твори візьме народ.

6 квітня заарештованого Тараса Шевченка в супроводі квартального наглядця, під вартою жандармів відправили поштовою транком до Петербурга, в III відділ власної «його величності канцелярії», тобто в найсуворішу царську катівню.

У Броварах Шевченко зустрівся з матір'ю й нареченою Костомарова, які також їхали до Петербурга слідом за арештованим Костомаровим. А. Л. Крагельська (згодом дружина Костомарова) пригадувала: «...По его «Кюбарю» я была уже с ним знакома. Николай Иванович не раз читал мне наизусть поэтические произведения Тараса, но в лицо я его не знала и adesso увидела в первый и последний раз в жизни... Тарас подошел к нашему экипажу и со слезой, блеснувшей в его серых глазах, надломленным голосом проговорил: «Оне ж бідна Миколина мати, а це, забуть, його молодесенька дружаньонка. Ой, лихо, лихо тяжке, горенько матерям і дітям!...» Тарас успел только сказать нам, что лично о себе он не горюет, потому что он одинок,

бобыль», а «Миколи мені жаль, бо в його є мати й дружинонька і він нічим не винен, хіба тим, що зі мною побратався. Прости ж мене, матінко, і не клини!» Он ... сел с жандармами в телегу, тройка курьерских лошадей подхватила с места вскач, ямщик лихо засвистел — и недолго нам пришлось видеть повозку с вежливой фигурой Тараса, подынного высоко над своей головой шапку и махнувшего ею в знак прощания с нами.

17 квітня жандарми доставили Шевченка у Петербург, у III відділ. Чисновик III відділу М. Попов видав розписку: «Дана сия квартальному надирателю Киевской полиции Гринкову в том, что доставленный им в сопровождении жандарма из Киева художник Шевченко с его бумагами и вещами принят в исправности в III-м отделении собственной е. и. в. канцелярии».

Чисновик III відділу пильно вивчали рукописи Шевченка, особливо його збірку «Три літа», і подали шефові жандармів графу Орлову, а той — цареві, ряд довідок і висновків. Свідча справа Шевченка містить в собі численні жандармські перекази і просторі перекази (жандармською мовою) творів Шевченка. Сторінки автографів рясніють чиновницькими підкресленнями, позначками «нотабене».

Царські поспішки за обуренням відначали, що твори Шевченка єсполнені противозаконних і позумительных мыслей. Збірка «Три літа», за характеристикою жандармів, містить в собі «самые дерзкие стихи против государя императора и августейшего семейства». Ось як, наприклад, відначив жандармський цензор сутність твору «Сон»: «В стихотворении «Сон» Шевченко представляет себя заснувшим и перенесенным сначала в Сибирь, потом в Москву и наконец в С.-Петербург. В Сибири он видит преступников в рудниках и цепях, гибнущих под ударами наказаний; в Москве описывает изуровне войска на параде, а в С.-Петербурге — собрание во дворце. Нигде клеветы его столько не дерзкая и не наглая, как при описании Дворцового собрания. В этом собрании, по его словам, ждали государя императора с треном, и когда он вышел, ось і сам високий, сердитий виступає, все вельможи, молча, окружили его; разговор шел об отечестве, петлицах и последних маневрах: каждый старался стать поближе к императору, чтобы удостоиться получить от него пощечину или пощечину. Государь подошел к самому старшему, ткнул его в лицо; вельможа со своей стороны ткнул следующего за ним, этот следующего, и таким образом толчок сверху обошел всех от первого до стоящего у дверей, а в собрании раздалось: ура, ура, ура! В другом месте козак у него выражаются: «О царю потануй, царю просятый, лукавый, аспиде несный!» Шевченко прибегает ко всем одним и пасквильным выражениям, где только касается государя императора... В конце «Сна» он представляет себя перед памятником, воздвигнутым

Петру I-му Екатериной II, и изливает желчь свою как на того, так и на другую, говоря, что Петр I подавал свободу Малороссии, а Екатерина II довершила начатое им».

Жандармські кати особливо пильно підкреслюють на полях автографа і в самому тексті «Сну» ті місця, де Шевченко таврує кріпосницький гніт («З шукорою знімають, бо нічим обуть, кинжол недорослих...» і далі), а також де поет бичує царям («Чи довго ще на сім світі ка-там панувати?», або: «Веселися, лютий кате, проклятий! проклятий!»; «Каті! каті! лютой! Найлісь обоє, накралісь»). Всі абзаци, де Шевченко висміює Миколу I і царю, жандарми пильно позначають, підкреслюють, вбачаючи в цьому неучуваний злочин.

В зізнанні провокатора Петрова, який видав жандармам учасників Кирило-Мефодієвського братства, щодо творчості Шевченка зазначалося: «Содержание я мог запомнить только двух стихотворений: «Сон», «Послание к родичам»; в первом стихотворении Шевченко представляет себя заснувшим, и во сне сова переносит его в Сибирь, где он встречается с Рылевым и другими заговорщиками 1825 года и рассказывает им о состоянии России, а потом сам слушает жалобы на совершаемые с ними мучения; далее сова переносит его в Петербург и оставляет во дворе государственного императора, где он в самых резких словах изливает свою ненависть на царскую фамилию. Во втором стихотворении он старается возбудить малороссию к восстанию».

На допитах у III відділі чиновників найбільше цікавила антиурядова діяльність Шевченка. Йому поставили запитання: «С какой целью вы сочиняли стихи, могущие возмущать умы малороссов против нашего правительства, читали эти стихи и разуме пассивали в обществах друзей ваших и давали им списывать оные. Не сочинили ли вы эти стихи для распространения идей тайного общества и не надеялись ли вы пригласить этим восстание Малороссии?»

Шевченко відповів на це запитання з гідністю й самоповагою: «Малороссиянам нравились мои стихи, и я сочинял и читал им без всякой цели; списывать не давал, а был неосторожен, что не притал».

Чисновик III відділу така відповідь не задовольнила, і вони поставили поетові таке запитання: «Какими случаями доведены вы были до такой наглости, что писали самые дерзкие стихи против государя-императора, и до такой неблагодарности, что сверх величости священной особы монарха, забыли в нем и в августейшем семействе его лично ваших благодетелей, столь вежно поступивших при выкупе вас из крепостного состояния?»

На це запитання Шевченко відповів, не кричачи душею: «Будучи еще в Петербурге, я слышал веде дерзости и порицания на государя и правительство. Возвратясь в Малороссию, я услышал еще более и хуже между молодыми и между степенными людьми; я увидел

нищету и ужасное угнетение крестьян помещиками, посессорами и экономами-шляхтичами, и все это делалось и делается именем государя и правительства...»

Пізніше, на засланні, навіть у снах вживалися поету допити в III відділі. У щоденнику він записав: «Будто бы Дубельт с своими помощниками (Попов и Дестрем) в своем уютном кабинете перед пылающим камином меня тихоно наваршал на путь истинный, грошил пыткой, и в заключение плюнул и назвал меня извергом рода человеческого».

Перед високими жандармськими «чинами», перед царськими сатрапами стояв поет-революціонер, мужний і непохитий, який не прикинував себе перед катанами, не схиляв перед ними голову. «На протязі всього періоду слідства,—пригадував пізніше М. Костомаров,—Тарас Григорович лишався незмінно бадьорим, був зовні цілком спокійним і навіть бадьорим». В іншому місці Костомаров пригадував: «Коли одного разу нас розводили по казематах, Шевченко, прощаючись зі мною, сказав: «Не журись, Миколо, ще будемо колись укуті добре жити...»

Твердість, незламність Шевченка, виявлені ним під час слідства, ласкаво позначилися і в його віршах, написаних у казематі III відділу (17 квітня—20 травня 1847 р.). Вже з першого дня ув'язнення поет почав писати, виступаючи і в цих, казематних віршах таким же непохитим борцем-патріотом, відданим народом.

Серед справ усіх «братчиків» було виділено справу Шевченка. Про нього сказано в окремому розділі—«Лица, виновные в преступлении, отдельных от Украинно-Славянского общества»: «Шевченко... сочинил стихи на малороссийском языке самого возмутительного содержания. В них он то выражал плач о минном порабощении и бедствиях Украины, то возстапал о славе... и пререкной волеи князя казества, то с невероятной дерзостью изливал клеветы и жалбы на особ императорского дома... Сверх того, что все запрещенное увлекет молодость и людей с слабым характером, Шевченко приобрел между друзьями своими славу знаменитого малороссийского писателя, а потому стихи его вдвойне вредны и опасны... По возмутительному духу и дерзости, выходящей из всяких пределов, он должен быть признаваем одним из самых важных преступников».

Далі в розділі «Решение дела» йшло, власне, вироки: «Художишка Шевченко, за сочинение возмутительных и в высшей степени дерзких стихотворений, как одаренного крепким телосложением, определить

* Не відомо, як відповів Шевченко на другу частину запитання. Очевидно, не міг він тут сказати, що легенда про укуси його за рахунок дядькової родини є вигадкою. Пізніше у щоденнику поет цілком сиротував цю вигадку.

риловым в Оренбургский отдельный корпус, с правом выслуги, поручик начальству иметь строжайшее наблюдение, дабы от него ни под каким видом не могло выходить возмутительных и пасквильных сочинений».

Цар Микола I у цілому щодо Кирило-Мефодіївського братства затвердив вирок, але щодо Шевченка додав: «Под строжайшим надзором с запрещением писать и рисовать». Це був жорстокий вирок осаженого від люті ката.

30 травня 1847 року було оголошено Шевченкові (як і іншим учасникам Кирило-Мефодіївського братства) «височайший» вирок. Найбільша кара припала великому поетові. Але й тоді він лишався незламним. М. Костомаров, перебуваючи у казематі, бачив крізь заграду вікно, як поета з дуже заростлою бородою посадили у візок разом із жандармами. Шевченко також подивився на вікна, де сиділи інші ув'язнені. «Він посміхнувся, прощаючись з друзями,—пригадував пізніше Костомаров.—Я заплакав, дякуючись на нього, а він не переставав посміхатися, анія капелюха, сідаючи у візок, а лице його було таке ж спокійне, тверде».

Ув'язнення і заслання Шевченка було найтяжчим ударом, якого будь-коли зазнала українська демократична культура. Це була поразка для визвольного руху, для революційно-демократичного табору всієї Росії, всієї Слов'янщини.

Почалися жорстокі переслідування, що перейшли у справжній терор по відношенню до культури українського народу. «Після Київської справи,—писав М. І. Костомаров до редакції «Колокола»,—цензура і шпигунство почала сказано лютувати...» Розгук реакції і дискримінація українців набули нечуваних розмірів. М. Д. Білозерський пізніше пригадував: «Тоді, в зв'язку з катастрофою 1847 року і обшуками, всі в провінції перебували під таким страхом і трепетом, що і думати не сміли про переписку з Шевченком. Тоді-то загинула безліч листів, книг з написами, рукописів і дорогоцінного історичного та етнографічного матеріалу, спаленого або закопаного в землю». Звістка про розправу над Кирило-Мефодіївськими братчиками, зокрема над Шевченком, була сприйнята в прогресивних колах Європи із сумом і співчуттям до покараних. Так, паризька газета «Журналь де деба», а також часопис «Демокрасі пасьіфік» повідомили квітню 1847 року про тяжку долю Тараса Шевченка.

• • •

Йшли десятиліття. Полум'яні твори великого Кобзаря, його вогненна збірка «Три літа» знаходилися за ґратами, в жандармських архівах. Але рукописні списки з цих творів продовжували поширюватися в народі, підіймали його на боротьбу. Ще за життя поета, в 1859 році

за кордоном вийшла збірка «Сочинения Пушкина и Шевченко», в якій було розміщено кращі твори поета із циклу «Три літа»*. Від одного покоління революційних бійців до другого переходили вогнисті твори Шевченка; вони діяли як могутня зброя в боротьбі за визволення народу.

Поезії Шевченка 40-х років, зокрема вміщені в збірці «Три літа», були важливим агітаційним знаряддям, що виховувало і гартувало революційне підпілля. «...Слово теж є діло, — писав В. І. Ленін, — це положення безсипне для застосування до історії *загалом* або до тих епох історії, коли відкритого політичного виступу має нема...»** Таким всенародним революційним ділом і була творчість великого українського поета.

Поезії Шевченка (із збірки «Три літа») використовували видатні російські та українські революційні демократи в своїй самовідданій боротьбі проти царизму і кріпосництва. М. Г. Чернишевський, М. О. Добролюбов, О. І. Герцен, закликаючи народ до революційного діяння, посилалися на подум'яні рядки з таких Шевченкових творів, як «Сон», «Кавказ», «І мертвим, і живим...» Ще за життя Шевченка його славновісний «Заповіт» переклав російською мовою поет-революціонер М. І. Михайлов.

Карл Маркс, читаючи брошуру М. Драгоманова про переслідування української культури царизмом (1878), підкреслює на полях книжки слова Шевченка (з «Кавказу»): «Од молдаванина до фіни на всіх язиках все мовчить, бо благоденствує». В. І. Ленін, як згадують сучасники, співав на засланні Шевченків «Заповіт». О. М. Горький читав Ленінові на острові Капрі поему «Кавказ», і цей твір викликав найщиріше захоплення вождя світової революції. Пристраснені рядки Шевченкових поезій увійшли органічною частиною в більшовицькі відозви і прокламації.

Кожен рядок Шевченкової збірки «Три літа» пройнятий нестримним гнівом поета до гнобителів, безмежною любов'ю до народу. Читаючи безсмертні манускрипти геніального поета, мимохіть тамуєш подих, серце напружено б'ється. Це священні творчі документи поета, гордість і слава українського народу.

ЄВГЕН ШАБЛІОВСЬКИЙ

* В збірці «Новые стихотворения Пушкина и Шевченко» (Лейпциг, 1859) були вміщені такі твори Шевченка: «Кавказ», «Холодний Яр», «Як умру, то поховайте», «Розрита могила», «За думою дума...», «І мертвим, і живим...» В примітці до «Кавказу» редактор писав: «Следующие стихотворения были нам присланы на малороссийском языке с примечанием, что стихи Шевченко — выражение всеобщих наклонностей славян; но он плачет об Украине — она сама плачет его голосом».

** В. І. Ленін і Твори, т. 9, стор. 50.

ЗМІСТ

	Арк.
Чигирин, Чигирин	4
Заворожи мене, возлюб	6
У нещасно не гуляла	7
Гоголю	9
Розрита могила	10
Чого мені тяжко	11а.
Не завжди багатому	12
Не жемсис на багатій	13
Сова	14
Дівині ночі	21
Наймечка	22
Маленький Мар'їні	34а.
Сон	35
Сніпий	50
Кавказ	68
Минають дні, минають ночі	74
Стоїть в селі Суботній	76а.
І мертвим, і живим, і ненародженим	78
Веселий длох	87
Холодний Яр	99
Три літа	101
Давидові псалми	103
Як умру, то поховайте	106
Бретія	107
Шановний друже!.. Писавши С. Шаблювського 1	

ТАРАС ГРИГОРЬЕВИЧ ШЕВЧЕНКО

ТРИ ГОДА

(На українському мові)

Редактор *М. Л. Мандриха*

Художнє оформлення *М. І. Марущанця*

Художній редактор *В. М. Тепляков*

Технічний редактор *С. Н. Розенцвейг*

Коректор *В. О. Булкина*

Зам. № 3-4027. Вкл. № 344. Тираж 25000. Формат
набору 70 × 90/16. Друк. ф-а. аркушів 32. Умовн.
друк. аркушів 17,44. Обліковий аркушів 24. Підписано до друку 10.II.1960 р. Папір оф-
сетний № 2. Ціна 1 крб. 80 коп.

Виданнямство «Наукова думка», Київ, Рєпіна, 3.

Друкоffsetна фабрика Комітету по пресі при
Раді Міністрів УРСР, Харків, вул. Енгельса, 11